తాడికొండ వేణుగోపాల శతకము

13284

శ్రీరామ

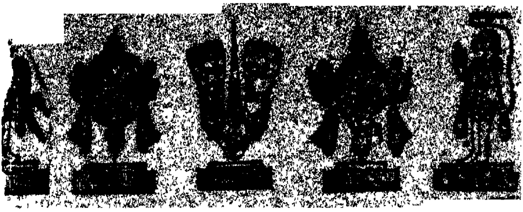

సకలకవుల కోకనదభానుఁడైన

దిట్టకవి కృష్ణకవిచే రచియింపఁబడిన

కాడికొండ వేణుగోపాలశతకము

భగవద్భక్తులకు ముక్తిప్రదంబగునట్లు

వేదమూర్తులైన సోమయాజుల సుబ్బయ్యగారిచే

పరిష్కరింపబడి

గుంటూరు

చంద్రికా ముద్రాక్షరశాలలో

కాడికొండ నగరంవారి ద్రవ్యసహాయమువలన

ముద్రింపించి ప్రకటింపఁబడెను.

1914 సం॥ అక్టో॥

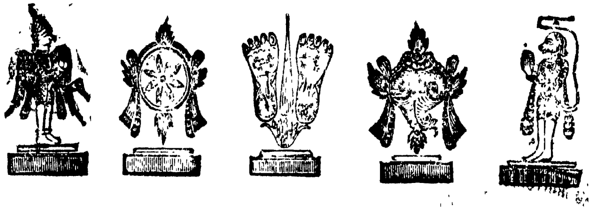

శ్రీరస్తు.

తాడికొండవేణుగోపాలశతకము

శ్రీరమ[illegible]పత్రాబ్జనాభ। నాగనుత [illegible]ల్వింతురంగ।
నాగజనార్దనరాజశ్రీచరణ। చారునయ్యగసుదచక్రితాంగ। జగజ్జనకని
త్యానందకృతిచక్రి। చక్ర[illegible]దళయుత[illegible]కుందాభరదనగోవిం
దకృష్ణగోవింద। గోవిందా సరసిజనాభ[illegible]దయ। దయానుహర్ష[illegible]మను
సౌందర్యపాద। పాదసారస[illegible]పాలకృపాసింధు। తాడికొండపురీనిల
యతిలక। వేణుగోపాలకృష్ణ ప్రాణలోలా ॥౧॥ శ్రీ[illegible]చిత్రంబులో
నాభ[illegible] బహుభంగులనుమ్మనుష్యనాదరస్వనముల విను
[illegible]। పార్వతీదేవిప్రశంసించు। భుజగేంద్ర[illegible]జమునా[illegible]
యులనప్ర[illegible]నామములనెల్ల[illegible]। ఒకే[illegible]దిగావిస్తులను[illegible] దేవ
కులనుమునీంద్రాలను[illegible]లక్ష్మీనిసేవించిన[illegible]శతకంబు
చిఘునితుడి[illegible]॥ తా॥౧॥ అసు[illegible]ల్మీకసత్యనతేజ[illegible]కాదాసు
[illegible]నాత్మనుభ[illegible]తేను। [illegible]ఖూతులు[illegible]దిపంకజ
ములకు[illegible]నాధనిపితామహా। పౌత్రయసునులకు
[illegible]శ్రీనాధ[illegible]ప్రతి[illegible]మయాజనత్ర[illegible]
[illegible]। సీసన[illegible]శతకంబు[illegible]ప్పు[illegible]। [illegible]గసకురద్భింతు[illegible]లున
[illegible]॥౩॥ శ్రీక[illegible]సగోత్ర[illegible]। రామానుజాచార్యరసికమనో
ంచరాత్రాన్వయుభక్త[illegible]ఘనునకు। వెలదశతసంపాద్యకసవేద్య।
[illegible]ద్యసంపన్ను[illegible] రామానుజాచార్యునకు శతమాంబనతికి। సుతు
సజ్జనహితుడనువర। దిట్టకవి[illegible]ష్ణనామాంకయుకవిసిసిన। వాసుదేవసీస
ంబుకృతిగ। జెప్పియర్పింతునయ్యపోషించునన్ను ॥తా॥౪॥ శ్రీహరి
తమగువలపర్ల। పట్టణనిలయు[illegible]భాగవతుల। కులు[illegible]కౌండిన్యస
వరపాంచ। రాత్రుండుపుణ్యచరిత్రుడిలను। రామానుజాచార్య

ధీమతికినిభార్య। తిరుమలాంబకు వేడ్కమెరయుచుండు। నేనప్పుడను దేవ
మీయనుగ్రహమున శతకమష్టోత్తరసంఖ్య సీసపద్యములు జెప్పియర్పింతు
భక్తిగల్గి దిట్టకవికృష్ణదాసునీపట్టునేలు॥ తా॥౫॥ కరమొప్పకలియుగశతవ
త్సరములలోచనగిరివిధశ్రుతిసంఖ్యదనర। జయశాలివాహనశకశరంబులు
శిఖి। విధిమునిచంద్రులై వెలయుచుండు। ఖ్యాతిమీరగ ప్రమోదూతసంవ
త్సర। ఘనమాఘకృష్ణఏకాదశందు। బుధవాసరంబున బుధులుసంతసిలంగ।
కృతులునీపేరనంకితముగాగ। శతకమష్టోత్తరంబగుసరణిమెరయ। జెప్పియ
ర్పింతునయ్య రక్షించునన్ను ॥తా॥౬॥ సీసపద్యములు లక్ష్మీనాథమీమీద।
కృతిగూర్చదలచితిమతిగ్రహించు। ప్రాసవిశ్రమయతిప్రౌఢిగన్నన లేదు। ఘ
నపంచకావ్యసంగ్రహము లేదు। నైఘంటికంబు లెన్నడుజూడగా లేదు। శా
స్త్రపురాణపరిచయము లేదు। తమకృపారసమహత్త్వమున జెప్పితిగాని। నా
దుగట్టితనంబుగాదు పొగడ। నెన్ని తప్పులుగల్గిన నేమి కొరత। చెరకునెమాధురి
వంకైన చెరుకునకును॥ తా॥౭॥ గోపాలమురహర నీపాదభజన చే। పాపసం
ఘములన్ని బాయవచ్చు। గోపాలమురహర మీపాదభజన చే। కఠురోగజా
లముల్ వెడలవచ్చు। గోపాలమురహరి మీపాద భజన చే। బలుశత్రువుల
నెల్ల గెలువవచ్చు। గోపాలమురహరి మీపాదభజన చే। కాలదూతలను పో
ద్రోలవచ్చు। అహహ మీపాదభజనాతిమహిమ చేత। కోరుకోర్కెలుముక్తి
చేకొనగవచ్చు॥ తా॥౮॥ కరిరాజవరద శ్రీహరియంచు జిహ్వాగ్రో। స్మరణ జే
సెడివారిచరణములకు। దండప్రణామముఖండవృత్తినొనర్చి। వినుతింతున
య్యనేకవిధగతుల। ప్రజలెంతభువిలోన ప్రజ్ఞావంతులైనను। నినుదలంచనివారి
నే భజింప। ఘనులమంచును బడాయినివిఱ్ఱవీగెడి। నరులవద్దికిబోనుగరుడగమ
న। నిత్యశాంతాత్ములైన నీభృత్యజనుల। భక్తులకు భక్తుడను నే ప్రపంచము
దు॥ తా॥౯॥ దాసదాసుడనంచు దలచి వేడెదనిన్ను। కరుణతో శిరులిచ్చి
వునన్ను। దేవదేవుడనంచు దెలిపి వేడెదనిన్ను। స్థిరభావమునను పోషిం
నన్ను। వరదాతవనుచును వర్ణింతుమిక్కిలినిన్ను। నిరతంబు కృప
న్నించునన్ను। శరణాగతులనేను బిరుదులెన్నదనిన్ను। పుణ్యంబు
బ్రోవునన్ను। దీనసురభూజమనుచు ప్రార్థింతునిన్ను। మించుకోరి
గి రక్షించునన్ను॥ తా॥౧౦॥ గోప్రులగోపాలకుల బ్రోవచిటికెన వ్రేలి
దాల్చు విభుడవీవె। సురలుదైత్యులుదుగ్ధ శరధద్రచ్చగ ధరా। ధరవ
రించు ధీవరుడవీవె। మకరిచేతాళజాలక మొరలిడువేళ! కరిరా
నుడవీవె। శరణార్థియగు విభీషణుని మన్ననజేసి। యభయం
హప్రభుడవీవె। గరిమద్రౌపది మానంబు గాచినట్టి దొరవు

తలిద్ధరనుగలరె॥ తా॥౧౧॥ శరణంబునీకునో హరియెందుకుపరాకు। ఘన
యోగివరవందనమునీకు। చెలగినాయందింత సేయుటేమిపరాకు। యంబుజ
నాభ దండంబునీకు। నెరదొరవనగ మన్నించవేమిపరాకు। హరిజగదీశ
జోహారునీకు। దీనుడననుచునర్థింతు వద్దుపరాకు। వితరణగుణ నమస్కృ
తులునీకు। సదయ నామీద నెన్నగూడదుపరాకు। ఖ్యాతిదండప్రణా
మంబు జేతునీకు॥ తా॥౧౨॥ అతికుచ్ఛితుండు మర్యాద సేయు
టకంటె। నాప్తుండు దుర్భాషలనుట మేలు। వంచించుపెట్టు కేవల ఘృ
తాన్నముకంటెకరుణించిపోసినగంజిమేలు। బాధించినూరురూపాయిలి
చ్చుటకంటెనావేళనొసగుకాసైన మేలు। గొప్ప సేయక చాలద్రిప్పుచుండు
టకంటె। వినదెగటార్చిజెప్పినది మేలు। రాలుగాయికుటుంబిసిరంభకన్న।
మానవతియాలుయేభ్యరాశైన మేలు॥ తా॥౧౩॥ శిరిసంపదలకు యాచించు
టింతయు లేదు। ధనమిమ్మటంచు వేడినది లేదు। పసిడియిమ్మనినిన్ను బాధించ
గాలేదు। మేనాలుయిమ్మనిపూన లేదు। భూషణంబులకునిన్నాభాషించగా లే
దు। యీనాములిమ్మనియెంచ లేదు। శక్తియిమ్మనినిన్ను సన్నుతించగ లేదు
గోవులనిమ్మనికోర లేదు। యిచ్చగించినదొక్కటేమెచ్చినాకు మోక్షమిచ్చి
తెచాలుప్రత్యక్షముగను॥ తా॥౧౪॥ జగతిమానవులువంచన జేసితేనేమి।
కోడిగంబులమాటలాడితేమి। దూరయోచన లేకసూలబల్కిననేమి। హిత
వుంచకను నెపంబెన్ని తేమి। వెక్కసంబులుగాగధిక్కరించితేనేమి। క్రో
ధంబు చేననుగొట్టితేమి। పరుషోక్తులెపుడుసంభాషించితేనేమి। అట్టెసన్ని
ధిరద్దిబెట్టితేమి। దండిసురభూజనతుగనీవుండగాను। యేజనులయెగ్గులేమి
ప్రయోజనంబు॥ తా॥౧౫॥ నిర్మలాత్ముడనై నినుభజించెదగాని। క్షోణిలో
ప్రజలుమెచ్చుటకుగాదు। జననసాఫల్యతకునునుతించెదగాని। సరివారిలో
ఖ్యాతిమెరయగాదు। కైవల్యమునకు నేసేవ జేసెదగాని। శిరిసంపదలుజెందు
కొరకుగాదు। నిన్నెంచ శాస్త్రముల్ నేపఠించితిగాని। గణుతింపనుదరపో
షణకుగాదు। గరిమనుపకారమునకు నేకష్టపడితి। చెలగిభువిప్రతిష్ఠకాశిం
ప లేదు॥ తా॥౧౬॥ కర్ణపీథులనీదుకల్యాణచరితముల్। నిండు వేడుక వినకుం
డువాడు। ధర్మాత్ములసంతతమునుతించగగాంచి। మానససంతోషిగాని
వాడు। దాసముఖ్యులునీవిలాసంబులెన్నంగ। నదిసహించక దూరమరుగు
వాడు। భావంబులోనీదుభజనయెప్పుడు లేక। వ్యర్థకాలక్షేపమందువాడు।
మహినివాడెప్పటికివృధామానవుండుపుణ్యములు సేయకను చెడిపోవునత
డు॥ తా॥౧౭॥ యిలనుకృష్ణాస్నానఫలమొందుదామంటె। శీతోదకమునక
ష్టింపలేను। వ్రతధర్మములనుధన్యత నొందుదామంటె। అలవిగానటునిష్టస

లుపలేను। మించుదానములొసరించుదామంటేను। పృథుమునక[illegible]
నుగాను। జపమొసరించి మోక్షము నొందుదామంటె। దండినిశ్చలుడనై
యుండలేను। తరుచు బాధలకోర్వనాతరముగాదు। తలచి భజియింతునిన్ను
నాబలముకొలది॥ తా॥ ౧౮॥ పరులర్థులకు నిచ్చుఫలము వద్దనుకంటె। వెనక
తియ్యక నాభితినుట మేలు। అక్క చెల్లెండ్ల సొమ్మపహరించుటకంటె। పెను
గంగలోన దూకినది మేలు। నతిబల్మి చేనన్యసతులబట్టుటకంటె। గొంతుకును
ఉరిబెట్టుకొనుట మేలు। గతిలేక చోరపద్ధతులొనర్చుటకంటె। దీనతభిక్షమెత్తి
నది మేలు। మేటివినవయ్య నీభృత్యకోటిచేరి కలహించుకంటె వచ్చినది మేలు
తా॥ ౧౯॥ గాడ్దెకుఘనమైన కస్తూరిబొట్టేల। గసుసుకోతికి మంచిగంధమేల।
పెనుపులికేల తియ్యని పూరణంబులు। పందికి మామిడిపండు యేల। భువిబిడా
లము కేల పుష్పగుచ్ఛంబులు। చౌకట్లపోగులశ్వమున కేల। మనుబోతుకేల
చక్కనిజరీవలువలు। గొప్పకొక్కెర కేల చప్పరంబు। కఠినభావముగలపాప
కర్మునకును దనరు మీపాదభక్తితాత్పర్యమేల॥ తా॥ ౨౦॥ వానరంబునకునే
కైనటోపెందుకు। తగుపూలసరము లింద్రాణికేల। ముసలిథొక్కునకు నేల
ముత్యాలముంగెర। తరుచు గుడ్డికి నేల దర్పణంబు। భువిపనుత్రయు లేసిపొలతి
కేలసరాలు। కఠినాత్మకేల సత్కథల తెరగు। వ్యభిచారిణికి నేల నాచారవ్ర
తములు। మరివరు నేల దుర్మార్గునకును। మేటిసంశ్యోక్తులల మోటు మొద్దుకే
ల। బధిరజనునకు సీకథాప్రౌఢియేల॥ తా॥ ౨౧॥ గొప్పలువంజైనగోపాలునే
రంబు। నరులు దుర్జనులైన నాధుతప్పు। పెండ్లాముగయ్యాళియైన పెనిమిటిదేతప్పు
తనయుడు ఖలుడైన జనకుతప్పు। బలముపరారైన బలనాయకునితప్పు। తన
యజారిణియైన తల్లితప్పు। వాజిరోగిష్టైనవడి రౌతుదేతప్పు। మావతుదేత
ప్పుమదకరైన। నిట్టినేరంబు లెరుగక నిలజనాళి। స్వేచ్ఛనటియింతు రెప్పుడు
సింధుశయన॥ తా॥ ౨౨॥ యీనామగ్రాసగమహానుభావులు లేరు। యీనా
ము తీయప్రధానులంత। పంటలేదనుచు జెప్పరు గ్రామములరీతి। పంటబండిన
నేరుపడు దురంత। వీడు రిక్తుడటంచు వివరింప రెవ్వరు। ధనికుని భాగ్యంబువి
నతిసేయు। తమకులకాంతనేరము లెంచ రెవ్వరు। యితరాంగనలతప్పులె
న్నఘనులు। యిట్టితమతప్పు లెరుగరిదేమొకాని। పరుల నిందించుటకు మహా
ప్రభువులంత॥ తా॥ ౨౩॥ వుదరస్థుడగుచు సంపద దెచ్చుకోలేదు। వెడలువేళ
నుతన వెనక రాదు। కోటిధనాఢ్యుండు కూటివాడే కాని। మంచిపసిండి భక్షిం
చబోడు। ధనము సంపాదించి తానునిక్కుటకాని। తినడెంతపోగు జేసినధ
నంబు। కలసొమ్ము భూమిలోపలను భద్రము జేసి। అర్థికోటులకివ్వనట్టిధన
ము। కడకు రాజులకౌనొ తస్కరులకౌనొ। మఘుయొసంగదెపరఘులకుమక్షి

తా డి శో ౧ ౫

కములు॥ తా॥౨౭॥జగతిలోపలనుబీజనగొట్టునరుడుండెు! బిచ్చగానికిము ష్టిబెట్టలేడు।తానోసంగకపోతెతగుమంచిదేకాని। యితరులయీావినహిం చలేడు। నెరదాతసన్నిధినిలచికొండెములుజెప్పుచునుండు। తనసొమ్ముబో యినట్లు।కార్యభంగంబైనకడుసంతసిల్లును। ఫలమొందజూచిమిక్కిలిగనే డ్చు। పృధివియందుననిట్టిపాపిష్ఠివాని। నగ్గిపాలిటికంటకుడనగవచ్చు॥తా॥ ౨౮॥ఒకసారినీనామముచ్చరించినవానికఖిలార్థలాభంబులబ్బుచుండు। ని ముషంబునిన్నువర్ణించినవానికి।నుర్వినిగల్గుసాయుజ్యపదవి।క్షణమైనహృ దయనిశ్చలముగానీకథల్।వినువానికొదవు జీవనపనంబు।నరగడియైననీస్మ రణజేసినవాని। కలుషంబులెల్లనిక్కముగదొలగు। గానపలుమారుభజి యించుమానవులకు।కోరుకోర్కెలుభువినెనగూడుటరుదె॥తా॥౨౯॥నీప్ర భావంబు వర్ణింపజాలునే వేయు।శిరములుగల యాదిశేషుడైన। నీమహా త్మ్యంబులెన్నికసేయగల్గు। నేపరగచతుర్ముఖబ్రహ్మయైన।నీమూర్తిగొని యాడనేర్చునే।సకలదిగీశులైనను తాపసేంద్రులైన। నీపురాణములెంచ నోపునేసురలకునెల్ల।విభుండుదేవేంద్రుడైన। గాననావంటిజనములు పూ నిపొగడ। గలరె నీమహత్త్వంబు గలుగకున్న॥తా॥౩౦॥ యురుమణితా టంకయుగరుచుల్మృదుగండ। తటములపైదూకి తాండవింప। పూర్ణ చంద్రాననస్ఫుటహాసచంద్రికల్। దిగ్వలయంబున దీటుమెరయ। ధర్మ మణిస్ఫురత్పతకసరావళులు। కరికుంభకుచపాళి కడుచలింప। నతులితజాం బూనదాచ్ఛాదనద్యుతుల్। కటిమండలంబున గ్రందుకొనగ। రహినిచె లువొందు భీష్మకరాజసుతను।కాంచిసంతసమొందుదు వంచితముగ॥తా ౩౧॥ రశికత్వమెరుగని వసుధీశుగొల్చుట। చదువేమినేరకసభకుజనుట। కతలేనిసేదికంబుతో మెలగుట। వంటకమునుతానె వండుకొనుట। భవ నంబువిడిపించి పరదేశమేగుట। సరివారిపంచకు చేరిమనుట। చైజాచి యోమహారాజనియడుగుట। భార్యనుతానెడబాసియుంట। ఇట్టికష్టంబు వెడలించి యిలనుజనుల। యీాప్సితార్థంబులిడు దాతవీవెకాదె॥తా॥౩౨ ధనికుడై యర్థికిచ్చినవాడె నెరదాత। కలిగిలేదనువాడు కష్టలోభి। వైరు లకెదిరించువాడె శూరుడుపోర। జొరకపారినవాడు పిరికిబంటు। సభను కంపములేక చదువువాడార్యుండు। నదరినవాడధమాధముండు।వినయో క్తులాలకించినవాడె సరసుండు। విగ్రహించనివాడు వెట్టిచెనటి। నిన్ను భజియించువాడు సంపన్నుడరయ। జనులదూషించువాడు దుష్కర్మ దంద్రుడు॥తా॥౩౩॥ ఆడితప్పనివాడు సత్యసంధుండు। కల్లలాడినవాడుక ల్మషుండు। చెలగిబ్రహ్మంబుగాంచినవాడు ఘనయోగి। వంచించువాడు

కేవలజడుండు। నాలుబిడ్డలుగల్గియులరువాడు ...
డు యతిమతుండు। తగవులెల్లను దీర్చదగువాడువ్యవహారి। దిద్దనేరనివా
డు మొద్దుమోటు। పాలునీరేరుపరచమరాళమనగ। పుణ్యపాపంబులర
యుచు బ్రోవుజనుల॥తా॥౩౧॥ కమలమరంద పానముతుమ్మెదకుగాక।
సరసిగృమ్మరుదంతి కెరుగనగునె। పాలునునీళ్లేరు పరచునంచకుగాక। న
లరుకొక్కెర నేర్పుదెలియబడునె। మధురోక్తులాడు సౌమ్యతకోయిలకు
గాక। నలవాయసములకు నలవియగునె। యులరుపింఛము విప్పి యాడబ
ర్హికిగాక। నితరపుల్గుకు చమత్కృతులుగలవె। సరసులకుగాక మీభక్తి
సరణిదెలియ। తరమె యరసికులజగత్త్రయమునందు॥తా॥౩౨॥అచారహీ
నుడై యల్పసాంగత్యంబు। సేయుచు కవులదూషించువాడు। యిదిపాప
మిదిపుణ్యమేమియెఱుంగక। జారచోరత్వంబు సలుపువాడు।తనజోలిదల
చని మనుజుపైనిష్కార। ణంబుగా కలహంబొనర్చువాడు। పరభామిను
ల మాతృభావంబుగానెంచ। కనవట్టినిందలుగట్టువాడు।నరకములజెందు
గాక పామరజనాళి। కెలమిసాయుజ్యపద్ధతులెట్లుగల్గు॥తా॥౩౩॥ అతిథికి
తనపట్టెడన్నంబు బెట్టిన। వాడిపుణ్యముజెప్ప వశమెజగతి। నాకొనివచ్చి
న నర్థితుష్టియొనర్చు। నరునిధర్మము లెన్న దరమెభువిని। తృష్ణగొనిచచ్చు
నర్థికిగంగయిచ్చిన। నతనికిసుకృతంబులతిశయిల్లు।సన్యాసులకుభిక్షసల్పిన
నక్షత్రమండలపర్యంతముండుకీర్తి।గాననిటువంటిజనులు లోకంబునందు।
భవదనుగ్రహపాత్రులై ప్రబలుచుందు ॥తా॥౩౪॥ ఘనతటాకముకూప
మునుధననిక్షేపమును బ్రహ్మసంస్థాప్యమును సురాల। యంబునారామ
ముద్యత్కృతియనుసప్త। సంతానతతులు నాచంద్రతార। కముగశాశ్వ
తకీర్తి గలదనిగావింతు! రిందులోనెన్నిక కెక్కుచుండ। పద్యంబుచెడని
సంపదతక్కినవిశిథి। లంబులుగా నిశ్చయార్థమంద్రు। గానవిపరించిభువిని
సత్కవులచేత। కవితజెప్పించి విఖ్యాతిగాంచవలయు॥ తా॥౩౫॥ తమనా
మధేయామృతముభక్తిగ్రోలగా। వెలసలనాలుక గలుగుఫలము। మిమ్ము
నతులసీదళమ్ములబూజింప। చెలగుకరంబుల గలుగుఫలము। నీవిలాసం
బులన్నియు వేడ్కజూడగా। చెలువొందుకన్నులు గలుగుఫలము। నీదు
కోవెలచుట్టు నెరిభక్తిదిరుగగా। నలరుపదంబులుగలుగుఫలము। నర్థితో
నీకు నర్పించునదియె ఫలము। సద్గతులుగోరువానికిజన్మఫలము॥తా॥౩౬॥
కస్తూరిపరిమళ గంధంబురసికాంగ। నలకుగా కెద్దు మొద్దులకునేల। మల్లె
పూవులపోకు మంచిచక్కని భామినులకుగా కెడ్డమోటులకునేల।సాం
బ్రాణిధూపవాసన రసజ్ఞతగల్గు। పొలతికిగాక దున్నలకునేల। చౌశీతిబం

ధ ప్రసంగకేళీప్రౌఢ। లలనకుగాక నొంజలకు నేల। నిలనుమీచరితములు భక్తులకుగాక। పాపకర్ములకేల ప్రపంచమందు॥ తా॥౩౭॥ బురదనుకుమ్మర పురుగు దేహమునంట। నీకగృమ్మరుచుండు నేర్పుగల్గి। సంసారమున పాప జాలంబునొందక। సతీపుత్రబాంధవ సహితుడగుచు। సకలజీవములందు సత్ప్రారువార్థిక। చిత్తంబుతో గుణశీలబుద్ధి। సరయుచుమద్వర్గమణాచి సుజ్ఞానంబు। మెరియగా శాంతసమేతుడగుచు। బాహ్యమందున కడుమోహ బద్ధుడనగ। రాజయోగియతండు విరాజితముగ॥ తా॥౩౮॥ తల్లిదండ్రుల యాజ్ఞదప్పక నటించుచు। తనయుడు తనయుడు ధరణియందు। జననిజనకుల కుపచారంబు జేసిన। పుత్రుడు పుత్రుండు భూమియందు। మాతృపితృలకు నెమ్మది తుష్టి యొనరించు। సుతుడు సుతుండు నిక్షోణియందు। అంబతాతలకు దాయాదుల మెప్పించు కొమరుడు కొమరుండు గోత్రమందు। మానవులు మెచ్చుసూనుండు సూనుడండ్రు। గురువు నీవని భజియించుకొడుకు కొడుకు॥ తా॥౩౯॥ పాపాత్ముడగువాని పాలికి బోయిన। చెడజూచు గాని రక్షింపగలడె। సరసంబు లేనిదుష్కరుచేత జేరిన। వంచించుగాని మన్నించగలడె। యింగితంబెరుగని హీనాత్మునాశ్రయింప। దరువు విచారించి పనుపగలడె। దానధర్మము లేని మానవునడిగిన। లేదనుగాని పాలించగలడె। గాననిటువంటి దుష్టులకథలు దెలసి। భక్తినినుగొల్చు జనులకు ముక్తిగల్గు॥ తా॥౪౦॥ దూషించి భాగ్యవంతుడు పరాలించుకంటె। కడు పేదయిచ్చిన గవ్వ మేలు। సాధించి భక్ష్యభోజ్యములు బెట్టుటకంటె। కరుణతో బోసిన గంజి మేలు। గొప్ప సేయ కొసంగు కుప్పడంబులకంటె। గురిసిచ్చు కొల్లంగుగుడ్డ మేలు। దెప్పుచు బియ్యంబు పప్పులొసగుటకంటె సొంపొందు పిడికెడు సొగ్గు మేలు। తెలిసియిటువంటి యూర్ధ్వుల గొలుచుకంటె। నిటమింగిట నిడుములనుంట మేలు॥ తా॥౪౧॥ దురితాత్ములకు జేయు సరసంబు। విరసంబు కడు కష్టలోభుల కలిమి కొలిమి। యాపదలిడు వేశ్యరూపంబు పాపంబు। కులనామ గుండగు కొడుకుదుడుకు। జనుల ప్పుగొని సేయు చౌకట్లు తాకట్లు। సనురక్తి గలుగని యాలు తేలు। హితవేమి యెరుగని యిష్టుండు కష్టుండు। మిగుల సుఖించని మేను బోను। ధరను నిన్ను భజియించనినరుడు ఖరుడు। సతతసుజనాపకారనిశ్చలు ఖలుడు॥ తా॥౪౨॥ పరు వెరుంగనివాని పంచ జేరుటకంటె। నింటను ముష్టి తుకుంటె మేలు। కష్టమెరుగని పాపకర్ము గొల్చుటకంటె। మనుబోతు చేనున్న కొనుట మేలు। విటభామినుల జూచి వెంటగృమ్మరుకంటె। పరగ రూపశిగాని భార్య మేలు। పనిలేక బంధు పీటను వించుకొనుకంటె। తావునన్ బల్లి దాగ మేలు। స్వార్థకము లేని చింతలు సలుపుకంటె। కుటిలములు మాని నిను భజియించుటయు మేలు॥ తా॥౪౩॥ పలు

గు పెండ్లాముతో బ్రాములుబతుకంటె। సన్యాసియై యాత్ర జనుటమేలు
నుపకారమెఱుగనియూరనుండుటకంటె। మానవుడడవిగ్రుమ్మరుటమేలు।
భృత్యుమివ్వక అప్పు ప్రభువునౌకరికంటె। వంటకట్టెయలమ్ముకుంటమేలు। య
న్యభామలజూచి యల్లరిబడుకంటె। చిరపతివ్రతపాదసేవమేలు। పాపపు
ణ్యంబులెరిగిప్రపంచమందు। చెలగిదాసులుమిమ్ము భజియింపవలయు॥
తా॥౨౨॥ ధరప్రసిద్ధికినెక్కు తనయుడొక్కడెచాలు। కులనాపకులు పెక్కు
గలుగనేల। భువిసువాసనగల్గుపుష్పమొక్కటెచాలు। పరిమళించనిసుమ
ప్రకరమేల। మొనగల్గుచక్కనిముత్యమొక్కటెచాలు। తుంపులాళ్ళపనై
దుగంపలేల। వైరికియెదరించుశూరుడొక్కడెచాలు। పిరికిపారునవాధబృం
దమేల। గానవీవంటిదేవుడొక్కడుదెచాలు। వేడ్కలొసగని చిల్లరవేల్పు
లేల॥ తా॥ ౨౩॥ తల్లిదండ్రులుసాంప్రదాయకులైనను। యిలబుద్ధిమంతు
డై వెలయకొడుకు। తల్లిముత్తవ్వలుసంతతపతివ్రతలైన। కూతురుసుగుణి
యై కొమరుమిగులు। గురువుసుజ్ఞానబంధురప్రతిష్టుడైన। శిష్యుండు సరస
తచేవహించు। నరవల్లభుండు సేర్పరియైచరించిన। భటుడుజాగ్రతగల్గి ప్రబలు
చుండు। విత్తువెంబడిచెట్టుతావృద్ధినొప్పు। కరుణమీకృపచేభక్తుడెరుకనొం
దు॥ తా॥ ౨౪॥ శీతనన్యాయంబుచెరగొనిపోయిన। దశముఖుడెన్నాళ్ళధర
న్బ్రతికె। పాలుపాండవులకుపంచియివ్వకసుయో। ధనుడెన్నిదినములుమ
నియెజగతి। ననుజునియాలిగైకొని వెళ్ళదరిమిన। వాలెంతకాలంబువసుధ
నుండె। పట్టాభిషేకశుభంబువిఘ్నముజేసి। కైకయేపాటివిఖ్యాతివడసె।
ఘనులపేక్షించుకార్యభంగంబొనర్చు। కుటిలజనులకు పుణ్యంబులెటుల
గలుగు॥ తా॥ ౨౫॥ సభప్రతిజ్ఞనుహరిశ్చంద్రునబద్ధంబు। పలికించెనేగాధిపట్టి
బూని। అన్నతో రామునకవనిజనిమ్మన। జాలెనేయావిభీషణుడుగదిసి। ధ
రపాండవులకుపాల్కురురాజుతో జెప్పి। యిప్పించిరేభువినెవ్వరైన। పుడమి
మూడడుగులప్పుడువామనునకీవ్వ। బలినడ్డగించెనేభార్గవుండు। నలవి
గానట్టిపనులు జేయంగవలదు। కారణార్థంబుదప్పింపగలరెజగతి॥ తా॥
౨౬॥ కడుపదార్వన్నెబంగారంబుతో కంచుదులదూగునా। మోతగలిగి
యున్న। సింగంబుతోజతజెందునాసారమే। యమునకుమార్దవమమరియు
న్న। నేనుగుతో సాటిబూనునా యూరబందికినెంతచక్కని తెలివియున్న।
వజ్రింబుతో సరివచ్చునాతోడమ। లైలకుతెల్లనికాంతిలెస్సయున్న। నాక
లోకమదెక్కడనక్కలేడ। నల్పుడెటువంటివాడైననధికుడౌనె॥ తా॥ ౨౭॥
వైజ్ఞానచితత్వంబుజెప్పి రోగముమాన్పు। వాడునిదానుండు వైద్యమందు।
సభమెచ్చసకలశాస్త్రములుప్రసంగించు। వాడుపండితుడండ్రువసుధలోన

తాళరాగస్వర మేళనవర్ణాది। బరగునాతఁడు వీణెపాటకుండు। ఘనుఁడల్ల
సాసి పెద్దనరీతిగా ప్రబంధము। గూర్చువాఁడు సత్కవి ధరిత్రి। బ్రహ్మసుజ్ఞానియ
గువాఁడు బ్రాహ్మణుండు। భక్తి వినుగొల్చునాతండు భక్తవరుఁడు ॥తా॥
గి॥ ఆదాయమును లేని యప్పు సేయగరాదు। పొరుగింట్ల పని లేక బోవరా
దు। మనుతతో నాంధ్రకు మనసియ్యగా రాదు। శిశువులతో చెల్మి సేయరాదు
పగవారలను జెరబట్టియుండగరాదు। గురువుతో వాదంబు నెరపరాదు। ఘ
నులు సత్కవులతో కలహించగా రాదు। చెలగి భక్తులను దూషింపరాదు। యి
ట్టి మర్యాద లెరుగువాఁడిల ప్రసిద్ధి। కెక్కుచుండును మీభజనేచ్ఛవలన
॥తా॥గి౧॥ కరి లేక పిలువని కూటికి పోరాదు। చెప్పనియొక్క ప్రొద్దు సేయరా
దు। తనసొమ్ము పొరిగింట్ల దాచియుంచగరాదు। పరభామినుల చెంత
కరుగరాదు। నమ్మి పుస్తకమెట్టి యరుకివ్వగ రాదు। జారుల
తోఁ బొందు సలుపరాదు। నిష్కారణంబుగా నిక్కి నవ్వగ రాదు
తగినధర్మంబు దప్పరాదు। గనుక తలమీఁద తిలవచ్చు కార్యమైన। కానిపని
తాను పట్టిగా బూనరాదు॥ తా॥గి౨॥ కలిగినాలుకకు సౌఖ్యముగా భుజింపక।
నోరుగాదది మోటవారుగాని। అవనిపరోపకారార్థంబు బలుకక। నోరుగాద
దిగుసయి బోరుగాని। సభలోన కవుల వాక్యరి మెచ్చి పొగడక। నోరుగాదది
వాములగారుగాని। నీనామకీర్తనల్ నేరి భక్తి నొనరక। నోరుగాదది పట్టకా
రుగాని। అనుభవసహాయ సంస్తుతధ్యానములకు। స్వాత్వికముగాని నోరు నిగ్గ
లపునోఁడు॥ తా॥గి౩॥ బలిచక్రవర్తితో బరగుసాహసులున్న। వామనుసమ
విప్రవరులుగలరు। దశరథాత్మజునితో తగుదాతలున్నను। వరవసిష్ఠునివంటి
వారుగలరు। దుర్యోధనునివంటి దొరలుతాయుండినా। కర్ణునివంటి నొకర్లుగ
లరు। ధనకుబేరునివంటి ధనవంతులుండినా। చంద్రశేఖరువంటి సఖులుగల
రు। జగతి ఘనులున్న వారికి తగినవారు। మున్ను వారుండున లెనిప్పుడున్న వా
రు॥ తా॥గి౪॥ గతిలేకనడుగుట కష్టంబు వేదన్న। ఎంతకంటెను కష్టము ప్రభుబు
ఘులు। నరుసొమ్ము గొనెడువాఁడొకదొంగ। యవిజెప్పకను దెచ్చువాఁడంత
కంటె దొంగ। పరభామినులకోరబడువాఁడు సన్యాసి। కఠినమానసుడంతకం
టె జోగి। మొదటి మేల్జూచి సహించకున్న నుకీడు। కల్లలాడుటలంతకంటెకీ
డు। దురభిమానంబుగల్గి తా దొడ్డతనము। కొంచమెరుగని వాడతివంచకుం
డు॥ తా॥గి౫॥ గురుకటాక్షము గోరువరుడు గుణాఢ్యుండు। చదువు నేర్చినవా
డు సజ్జనుండు। కవితారసజ్ఞతకను వాఁడు సరసుండు। కృతివహించినవాఁడు కీర్తి
శాలి। కటకటపడువాఁడు కడుపుణ్యవంతుండు। పరువెరింగిన వాఁడు ధరఘనుం
డు। చతురంగబలసమన్వితుఁడు నరేంద్రుండు నామ్నాయ వేద్యుండు నవనిసు

రుడు। సాముగరిడీలు జెప్పువస్తాదతండు। సాధుహితబుద్ధినీ దాసచక్రవర్తి॥ తా॥ ౫౬॥ నీకంటె వేల్పులు లోకమందెవ్వరు నాకంటె దుష్టజనమ్ము లేరు। నీకంటె సత్కృపాన్వితచిత్తులెవ్వరు। నాకంటె నిగ్రహోన్నతులు లేరు। నీకంటె రసికులెన్నిక చేయ నెవ్వరు। నాకంటె నరసిక నరులు లేరు। నీకంటె ఘనులు వర్ణించగా నెవ్వరు। నాకంటె ధరణిని నాధులెవరు। గాన నీవంటి రక్షకుల్ గలరె తెలియ। నిలను నావంటి దీనుల నేలు దొరలు॥ తా॥౫౭॥ పగడంపు సిగ నిగల్ చిగురాకు ననురక్తి నలరెడు నీ మెత్తనడుగు దోయి। కెందమ్మి చాయల నందంపు గూర్మిల దనరెడు నీకు పాదద్వయంబు। తరుణమై యరుణవిస్ఫురణమై మంగళకరణమై వెలయు నీ చరణయుగము। దరళిత కోటి కేతన పంకజాంకుశ హలమత్స్య రేఖాంకితాంఘ్రియుగళి। సంతతము భక్తి నిశ్చలత నెంతు। బ్రాతులొనరింతు వర్ణింతు బ్రస్తుతింతు॥ తా॥౫౮॥ హరి నిన్ను భజియించు నాత్మయు నాత్మయు చేర్చి మ్రొక్కొనరించు శిరము శిరము। కనువేడ్క నినుజూచు కన్నులు కన్నులు। రహి నిన్ను వర్ణించు రసన రసన। హరి నిన్ను పూజించు హస్తంబు హస్తంబు। దయ నీవు పోషించు తనువు తనువు। గుడి ప్రదక్షిణ మొనరించు నడుగులు నడుగులు। పృథివి నిన్ను స్మరించు పేరు పేరు। చక్రిధరమిమ్ము నొసగిన చదువు చదువు। స్వామి నిను గొల్చు భృత్యుని జన్మ జన్మ॥ తా॥౫౯॥ సారెసారెకు నిన్ను కోరి వేడినగాని। మాటాడ వేమి నీ మౌన్యమేమొ। పలుమారు హరియని ప్రార్థించి పిలచితే। పలుకవు నీకింత బధిరమేమొ। వేమారు మాధవ పినుతించితే నీవు। దర్శనమిడని తాత్పర్యమేమొ। అనిశంబు నీ కథాళి వర్ణించితే। భక్తుని పోషింప భారమేమొ। జయజగన్నాథుడను పేరు సార్థకముగ। నుత్తరము జెప్పకుండుట నుచితమగునె॥ తా॥౬౦॥ పండువెన్నెల డాలు నిండుచందురు డేలు। నవ్వుమొగంబును నివ్వటిలగ। మేల్మిబంగరు టీకు మెరుపుతీగె పరాకు। చక్కనిమైపూత కులికి కటిలగ। తళుక్కుటంచుల ప్రమోతతలిరుటాకుల లేత। మెత్తని యడుగుల నత్తమిల్ల। నల్లచీమల బారు నాగుమయ్యహవు పారు। గులికెడు నూగారు కొమరుమిగుల। నిచ్చజగములు మన్నించు లచ్చి కడలి। మించి బుట్టుట గాంచి వరించితౌర॥ తా॥౬౧॥ తళుకరి మించుమించుల వంచనము। లొనరించు పుత్తడి మేని సంచు మెరయ। తళుక్కు మెరుంగు చెక్కులు చుల్కనలు సేయు। కలువలు గేరు కన్నులు చెలంగ। నిగనిగ నాడు వన్నియ కప్పు తెటులు। నొప్పు మెప్పుగు గొప్ప కొప్పులమర। చన్నులు ప్రబ్బువ నిమ్మపండ్ల మేల్మి। పళిండి గిండ్లను గుత్త పుపాలిండ్లు దనర। సొగసువగ గుల్కు గోపికా సుందరులను। తగులుకొని కేళి సల్పువింత లుగణింతు॥ తా॥౬౨॥ తరముగా నటువంటి ధైర్యగుణంబున। కొసరొప్పు బంగారు కొండయనగ। పృథివి సన్న్యాల

కెల్ల భేదింపజాలని। గాంభీర్యమనను సాగరుడనంగ। నర్థించు ప్రజకు కామ్యార్థంబులొనగూర్చు। సరణి చేకల్పభూజంబనంగ। దీనుల దారిద్ర దేవతనదలించు। మెప్పొందు వరహాలనుప్పయనగ। వెలసితి విభక్తులను బ్రోచు విభుడవీవె మించు నీకీర్తి భళిర వర్ణించదరమె॥ తా॥ ౨౩॥ గజరాజవరద పంకజనాభ లోక। విఖ్యాత నారద సామగానలోల। దీనపోషక వాసుదేవ లోకశరణ్య। నందనందన దివ్యసుందరాంగ। రవికోటి తేజ పారావార గంభీర। కరుణాలవాల సద్గరుడగమన। హరిజనార్ద్దన సంతతానంద పరమేశ। కాంచన చేల సంగ్రామభీమ మహిత కౌస్తుభమణి భాసమాననకు। యాదవాన్వయదక్షు ప్రహ్లాద రక్షు॥ తా॥ ౨౪॥ అన్యవిత్తము మీదనతి వాంఛగలవాడు। ఇతరాంగనల కాసనెసగువాడు। యాచక ద్రవ్యంబులటు మరించెడువాడు శృతులకిచ్చు ఫలంబు జెరుచువాడు। రచ్చకు బిలిపించి రద్దిబెట్టెడువాడు। అన్యాయధర్మంబులాడువాడు। కృష్ణభక్తుల గాంచి గేరుచుండెడు వాడు। మించిన జనుల దూషించువాడు। పాపికోటుల బాధించు పామరుండు యమునిదూతల చేబహు శ్రమనువహించు॥ తా॥ ౨౫॥ ఇల దైత్యసుతుడు నీకెన్ని దక్షిణలిచ్చె। కరినాథు డేపాటికనకమిచ్చె। కలహాశనుడు మానికము లెన్ని నీకిచ్చె। హల్యనీకేమగ్రహారమిచ్చె। ద్రౌపదియు నీకేపాటిపని జేసె। శత్రుసోదరుడెన్ని శాల్వలిచ్చె। ధర్మరాజాను లెంతధనంబొసంగిరి పాంచాలినీకేమి బహుమతిచ్చె। వీరలందరు మెచ్చినారు చెప్పుము కరుణనేలితివారలబంగారుతండ్రి॥ తా॥ ౨౬॥ గోపాలదేవనా కోరికలొనగూర్చి। రక్షించు రక్షించు రాజవర్య। వసుదేవతనయ నావాంఛలుదయచేసి। పోషించు పోషించు భువనజనక। రంగనాయక మనోరథములు నీవొసగ్చి। మన్నించు మన్నించు మందహాస। అంబుజనాభ నాదభిలాషలొసగుచు। కరుణించు కరుణించు కలుషహారి। నిర్మలంబైన కైవల్యనిత్యపదవి। వైభవములిమ్ము పాదసేవకుడను మ్రొ॥ తా॥ ౨౭॥ సంతతంబును నీకు నెంతటి చుట్టమోయింకృష్ణ గజరాజు నేలినావు। పాంచాలినీకు నేవాటిబంధుగురాలో। మెచ్చి అక్షయవల్వలిచ్చినావు। యా విభీషణుడెన్నికైన నెచ్చెలికాడో। కరుణతో మన్నించి కాచినావు। నీకెంత యిష్టుడో నిరుపేదయగు కుచేలునకు సంపదలిచ్చి మనిపినావు। సంతసంబును మీపాదజలజయుగము। దలచు భక్తుడనట్టి బాంధవుడగానె॥ తా॥ ౨౮॥ గాత్రంబులో జీవకళ లేగుతరి నీదు। పుణ్యావతారంబు బాగుగ మనతడు। క్షణములోపల నునీసన్నిధి నివసించు। కాలదూతల చేతకష్టపడడు। ఆనందమున నిన్ను ధ్యానించు మనుజుల। సుకృతమేమనవచ్చు శుభచరిత్ర। ముక్తి నిన్ను దలంచు భక్తులకేగాక। బాధలేమియు గల్గవీధరిత్రి। సింధుగంభీర విను ప్రశంసిం

చనట్టి శుంఠలకు నెల్లగల దె వైకుంఠపదవి॥ తా॥౧౯॥ కమలలోచన నీవుగన్న తండ్రివి మాకు। దయనేలు శ్రీదేవి తల్లి మాకు। నీ దాసులందరు నెనరైన చుట్టాలు కేవలకరుణ మిక్కిలి వరాలు। నీ కటాక్షంబు వర్షించగా జగమంత నీవగు చెలిమియనో్న దకంబు మేటితారక నామ మేమాకు ఘన విద్య భవదంఘ్రియుగ సై కభక్తితపము। పుణ్యమానసు లర్పించు పుష్పచయము। పాతక వ్యాధులకు మందు ప్రజలకెల్ల॥ తా॥౨౦॥ ఘన బాహుశక్తి వ్యాఘ్రము నద్రుంపగావచ్చు నురగేంద్రు కంధర మొత్తవచ్చు। బాల బాపన పిశాచాల నొట్టగ వచ్చు। జనుల వ్యాధుల గుదర్చంగ వచ్చు। హాలాహలము జిహ్వ నారగించగ వచ్చు। నుక్కు రంపము నెక్కి ద్రొక్క వచ్చు। శ్రమగల్లగా నాగజముపై బడవచ్చు దయ్యాలపోతులదరుమ వచ్చు। భూమిలోపల కాఠిన్యబుద్ధి గల్గు। వాని హృదయంబు కరిగింప వశముగాదు॥ తా॥౨౧॥ దానధర్మము లేని వానికి విఖ్యాతి। వచ్చునే హైన్యంబు దెచ్చుగాక। అసిలోన పారజూపిన వాడు శౌర్యంబు। జెందునే లాఘవ మొందుగాక। తగవున పక్షపాతంబు జెప్పిన వాని। కొప్పునే పుణ్యంబు దప్పుగాక। సభలోన కవుల వంచన సేయువాడు। సుజ్ఞానియై తగునెయజ్ఞానిగాక। పుడమిని టువంటి వారలు భూరికీర్తి। యుతులె మిక్కిలియ వివేక మతులు గాక॥ తా॥౨౨॥ నీ నామమంత్రంబు నెరిభక్తి నొడివిన। వానికి వెల లేని వైభవంబు। మీపాదయుగళంబు ప్రాపని దలచిన। సతతసికి మోక్షమున్నతి లభించు। నీ విగ్రహము నిజ భావంబులోపల। నెంచిన మనుజుండు గాంచు శుభము। నీ భక్తకోటిపై నెయ్యంబొనర్చిన। నరునకు కోరిన శిరులు గలుగు। నుదయమధ్యాహ్న సాయంత్రి నుచితగతుల। నిన్ను భజియించు వానికి నిత్యపదవి॥ తా॥౨౩॥ మసన కాలంబు నీ స్మరణ పీడను గాని। యనపానమున మాంద్యమందునేమొ। యత్తరికింకరులతి కోపమున వచ్చి। ప్రపంచకముదీ సేటి వేళ్ల। వాతపిత్తశ్లేష్మవర్గంబు దవులుచు। అలవిగాక నుదేహమందు నణుకు బుట్టియూపదల నప్పుడు నాలుకతో నిన్ను। దలతునో బాధల దలప లేను। అప్పటికి నే భజంప లేనిప్పుడేను। నమ్మి ప్రణయింతు నీదు నామమ్ము మదిని॥ తా॥౨౪॥ పంచభూతాదిసంబంధమౌ దేహ। విసర్జనొందునే సమయమందొ। తెలియ లేదిపుడు బొందికి యంద్రను రేండ్లు। నిదినిశ్చయంబుగా నెన్న దగదు। తరుణమందో వయసుతనము నో ముదిమినో। గ్రామమందో లేక కాననము నెజలమందొ బాటనో నేల సన్నిధియందో। దేహి వీడుట లెల్ల తేటపడదు। నిజము మృత్యువు ప్రభువని మనీషి యైతె। నరుడు బ్రతికుండు నెడ మిమ్ము నెరుగవలయు॥ తా॥౨౫॥ జనులు ప్రాతఃకాలమున నీదు గుడి చుట్టు। దిరిగిన మిక్కిలి శిరులుగల్గు। మధ్యాహ్నవేళ నీమముతో నివేదన। లర్పించిన నుగాంచ నలరు శుభ

ము। సాయంతరమునదర్శనము జేసిభజింప । గోరినకోర్కెలుకొల్లలగును।
భోజనానంతరంబుల రాత్రిపగటినెల్లప్పుడు। ధ్యానింపనొప్పుఫలము। కృష్ణ
మాధవగోవింద కేశవాది। నామకీర్తనలాత్మనెన్నంగవలయు॥ తా॥ ౭౬॥ హ
రినిన్ను మదినిసంస్మరియింపద్విజకోటి।కన్న దానము జేసినట్టిఫలమువరనిత్య
పక్షసంవత్సరోత్సవములు।గావించువానికిక్రతుఫలంబు। దక్షిణతాంబూ
లతతులుసమర్పించు। వానికిగల్గునై వల్యపదము।కల్యాణరథకౌతుకములొ
నర్చిన। వానికలరును వైకుంఠనిలయఫలము। సంతతంబునునినుచిత్తజలజ
మందు।కీర్తనలసంతసిలగమిక్కిలిఫలంబు॥ తా॥ ౭౭॥ మరితాభుజించుసమస్తవ
స్తువులు।శ్రీహరికర్పణము జేసియలరువాడు। తానొనరించుపద్ధతులన్ని మా
ధవు। పనులుగాకనిభక్తిబరగువాడు। భువికప్పభంగి నెప్పుడునోరుతాటించి
హ్రీశ్రీనినుభజించేటివాడు। దారాసుతాదిబాంధవులువిష్ణునను। గ్రహ
మునగల్గిరిమాకునవెనువాడు। బుధుద్గ్రుమ్మరుకుమ్మరపురుగుకీతి।నిలను
సంసారమందుండనేమికోరత॥ తా॥ ౭౮॥ ధర్మకీర్తులుతప్పతమ్మునిత్యముగా
సరణియెరింగిగ్రుమ్మపటమేలు।సద్గోష్టిగల్గినుజ్జనసేవమానుట। వివిగదెలసి
నటింపమేలు। పరదూషణము లేక పరసతిగోరక। పగలునిద్రింపకుండగను
మేలు।భార్యానురక్తుడై శౌర్యాదిశక్తుడై।ధైర్యాదియుక్తుడై దనరమేలు।
యిట్టిగుణములవర్తించినట్టివాడు।ననఘునిదాసదాసుడై దనరుచుండు॥ తా॥
౭౯॥ మత్స్యంబునై వార్ధిజొచ్చిసోమకుద్రుంచి। తెచ్చిబ్రహ్మకుశ్రుతులిచ్చినా
వు। కూర్మంబునైతేఱకొండమొత్తిసురల్ లెలంగగానమృతంబొసంగినావు।
కిటినై హిరణ్యాక్షుగీటణంచిధరిత్రి। మెప్పటివలెజేసియొప్పినావు। నరసిం
హమూర్తినై గిరిమగునిజీరి।కరుణతో ప్రహ్లాదుగాచినావు। వామనాకార
భార్గవ రామరామ। చంద్రబలబౌద్ధకలికిదశస్వరూప॥ తా॥ ౮౦॥ సకలప్ర
పంచపోషకసమర్థుడవీవె।ఘనులునీకన్న లోకమునగలరె।శరణాగతుల నే
లుబిరుదువహించిన। దొరలునీకన్న నిద్ధరనుగలరె। సర్వాగమామ్నాయ
సంస్తుతాఖ్యమహానుభావనీకన్న నుహరులుగలరె। దేవదేవసదాప్రభావనీ
కన్నను। వర్ణింపనితరదైవములుగలరె। పరువుమర్యాదగలవాడవరయనీ
వు। నన్నురక్షించతండ్రినీకన్న గలరె॥ తా॥ ౮౧॥ దరిలేకభువినబద్ధములుబ
ల్కితిగాని।బహుధర్మవాక్యముల్ బలుకజాల। ధనర్థిఫలవిఘాతములు జేసి
తిగాని।కోర్కెలిష్టులకొనగూర్పజాల। పరధనంబులకాసపడుచునుంటినిగా
ని। వసుమతీదానంబులొసగజాల। కార్యవిఘ్నమొనర్చగాసమర్థుడగాని
కార్యంబుకడతేర్చగడపజాల।శ్రీయజాతాక్షు నేనెంతోదుర్జనుడను।నేరమె
న్నకనన్ను మన్నింపుమయ్య॥ తా॥ ౮౨॥ ధరణిలో సకలయాత్రలు సేయగావ

చ్చు।గంగాదినదులమునుంగవచ్చు।తగుమహానిష్ఠతోతప మొనర్చగవచ్చు।
నట్టిచుక్కలలెక్కబెట్టవచ్చు।సకలశాస్త్రములకాశయము నెల్పగవచ్చుభు
వినియజ్ఞములన్ని బూనవచ్చు।బహుపదార్థంబులుపంచిబెట్టగవచ్చు। నింపు
గావ్రతము లాచరింపవచ్చు।నుల్లమితరస్థలంబులనుంచవచ్చు। చెలగిమీపాద
ములయందుజేర్చుటరుదు॥ తా॥ ౮౩॥ మీనులనీకథల్ వినగల్గితేచాలు।భువికుం
డలమ్ములుబూనినట్లు। శిరముసాష్టాంగంబుజేసియుండితేచాలు। పెద్దకిరీ
టంబుబెట్టినట్లు।హస్తయుగ్మముతోడనర్చించితేచాలు। వెలలేనిమురిడీలు
వేసినట్లు।కంఠంబునొవ్వనీకపలుబల్కితేచాలు। మించినసరాలుధరించినట్లు
స్వామినినుగొల్వసకలభూషణములవియె।అన్యమగుసొమ్ము లేలదయాలవా
ల॥ తా॥ ౮౪॥ దండంబుదండంబు దైవశిఖామణి।జోహారుజోహారుసుందరాం
గ।శరణుశరణుమహానిశాచరభంజన।మ్రొక్కితిమ్రొక్కితిమునిజనాప్త।అ
తినమస్కృతినమస్కృతిసీకుగోవింద।సాష్టాంగసాష్టాంగసరసకృష్ణ।అనఘ
వందనమువందనము జేతుమురారి।యంజలియంజలియబ్జనయన।దయనుర
క్షించురక్షించుతండ్రితండ్రి।దెలసిపోషించుపోషించుదేవదేవ॥ తా॥ ౮౫॥
హరియన్నమాత్రాన మొరవింటివాసికు।హస్తీంద్రుడపాహియనేస్తకావా।అ
టుకులుమోహమానమందిబ్రోచితివికు।చేలుదెన్నటిసికుస్నేహితుండా।శ
రణన్ననభయంబొసంగవాసికేంత। ప్రియబాంధవుడాయావిభీషణుండు
కృష్ణాయటంచుబల్కినసలిగీవిసీకు।ద్రౌపదినెనరైనదాసురాలా। నేనుప
లుమార్లుప్రార్థింపనీకుజాలి। రాదనామీదవాదనీకిరుణలేద॥ తా॥ ౮౬॥ దీ
నులపాలిసంతానద్రుమంబన్న। శరణుగైకొనవు నీజాణతన మొ। ప్రేమన
ర్థులపాలికామధేనువటన్న। కరుణింపవేమినీగండ్రతన ము। భక్తులపాలి
టిపశిడికొండవటన్న। మొరవినవేమినీ మొప్పెతనము। నరులకు పెన్ని
ధానంబనివేడిన। ప్రేమజూడవు నీమాబిగుసుదన మొ। ఆలకించవునీదుగ
య్యాళితన మొ। ప్రియముతోనేలుకొనవు నీ పెంకితన మొ॥ తా॥ ౮౭॥ లల
నపట్టపుదేవిలక్ష్మియుండగ చెంచు। సుదతితగుల్కొన్న సొగసుకాడ। మేన
త్తయనువావిమానిరాధతో కేళి। నొందితివౌ నెరహాయలుకాడ। భా
ర్యలెల్లనురద్దిపరచనైననుగొల్లె। నెలతలవలపించుసేటుకాడ। ప్రియమంది
తురకింటిబిబినాంచారిని। వలచితెచ్చినముచివన్నెకాడ। కులముస్థలమేమి
జారబుద్ధులుగలట్టి యిలముటాకోరులకునుసిగ్గింతగలదె॥ తా॥ ౮౮॥ వా
సుదేవ జగన్నివాసమాధవయంచు। మొరబెట్టినానయ్య కరుణజూడు।
నారాయణ జనార్దనమురారియటంచు।మనవిజేసితినయ్య నెనరుజూపు। కే
శవహరిహృషీకేశాచ్యుతాయని।స్మరణమొనర్చితిశిరులొసంగు। గోవింద

గోపాలగోపికాహృల్లోల|యని వేడినానునన్నాదరించు| సంతతానందయుతనిర్మలాంతరంగ| శ్యామలాంబుదసన్నిభకోమలాంగ॥తా॥౧౯॥ తళతళ మెరయుమస్తకకిరీటద్యుతుల్| దిక్తటంబులయందు తేజరిల్ల| మకరకుండలయుగమాణిక్యకాంతులు| గండభాగములందు తాండవింప| ఘనతరంబైనట్టికౌస్తుభసుశోభలు| వక్షస్థలంబునవన్నెమీర| దంబైనజాంబూనదాంబరదీప్తులు| కటిమండలంబునఁగ్రమ్ముకొనఁగ| లక్ష్మితోధాత్రితోడనీలావధూటి| కోటిచెలువొందునినుభజింతునుదయాద్రి॥తా॥౨౦॥ తమతల్లియగుయశోదామ్రోలగజ్జలు| ఘల్లుమ్రోయనృత్యంబు చెలువుదలతు| వేణీభరంబున వెలయుపింఛపుదండ| మెరయుపసందునూర్మినిగణింతు| భాసురమౌక్తికప్రభలునాసాగ్రమందున|ఘూకిముంగుచిందులునుతింతు|యదుడింభకులఁగూడిమూడముగ్రోనటియించు| లీలావినోదంబుచాలగొలుతు వేడుకలునీరానినీశిశుక్రీడలెల్ల|దలఁచువారికిమోక్షంబుగలుగుటరుదె॥తా॥౨౧॥ దీనుపెనంటినాదిక్కునీవనుకుంటి| తనువువేడితినంటితమ్మికంటి|మరచియుండక యెటిజన్మమునసేసెటు|వంటితప్పుజేసినఁగాచుతరుమకంటి| కేశవనాకింటికిని రెప్పనీవంటి| నాకుదేవుడవంటి నమ్ముకొంటి| కొమ్మకుచక్కరవింటిమొగుడయుడంచునువింటి| సతతంబుముక్కంటిసఖుడవంటి| వసుధపూతనరక్కసివిసపుచంటి| పాలుగ్రోలివధించునేర్పరివటంటి॥తా॥౨౨॥ పలుమారుబిలచినపలుకవుపాల్వెన్న| చూరబుచ్చినసదుచోరతనమొ| వేమారునటకురావేమయ్యముద్దులు| పడనాల్చినట్టిసౌప్రౌఢతనమొ| నెనరుతోమనవిచేకొనకప్రకాశించునని|పదగలుద్రొక్కుసిదువుకుతనమొ|కెరులిడినన్నురక్షింపవృవిసుకొన్న|గొల్లభామలగూడుప్రల్లదనమొ|సకుభక్తులయందుపరాకుసేయ|భళిభళీమొంచరానట్టిదవిగాదె॥తా॥౨౩॥నీదివ్యతరమైనపాదాంబుజంబులు|కడుభజియించుభక్తుడనుగాను|నీనామమంత్రంబునేనుసద్భక్తితో|వర్ణించునట్టిసేవకుడగాను|నీమకథానళినిర్మలాత్ముడనైనోడివేడునట్టిభృత్యుడనుగాను|నీసేవయేప్రొద్దునిత్యసంతోషినై|సొంపునజేయుదాసుడనుగాను|యిట్టినాయెడదయలేనిహేతువేమి| చెప్పవిదినాకుజూడవిచిత్రమయ్యె॥తా॥౨౪॥ శేషాహిశయనరాజీవలోచనభక్త| మందారభూజగోవిందకృష్ణ|పక్షీంద్రగమనపాపవిదూరనిఖిలేశ| గురుదరహాసవైకుంఠవాస|ఘనయోగివరదజగన్మోహనాకార| వాసవవినుతపావనచరిత్ర| కాంచనచేలసంగరదైత్యసంహార|కారుణ్యసాగరగానలోల| శార్ఙ్గఖడ్గగదాశంఖచక్రహస్త| కంబుకంధరసకలలోకప్రశస్త॥తా॥౨౫॥ యేలరాయింతజాగేలరాముద్దుల|బాలరావయ్యగోపాలకృష్ణ| మేలురా

పంతంబుజాలురాసద్గుణ। జాలరాజేంద్రగోపాలకృష్ణ। జోలురాయాణి
ముత్యాలురాచౌకట్లు। జాలురానీకుగోపాలకృష్ణ। పాలురావెన్నలుగ్రోల
రాదగుపగ,డాలురామోవిగోపాలకృష్ణ। యేలుశిరిబొల్లిగద్దయుడాలుక
డలి।పీలుదోరదండములుపడివేలునీకు॥ తా॥౯౬॥ యిందరాకడుపూజలం
దరామన్మథ।సుందరాకారగోవిందకృష్ణ।శ్రీధరామేరుధరాధరాంచితధై
ర్య।రాధరారమ్మనేబోధకృష్ణ।జల్లరాకృపయన్యమొల్లరామరినీకు। జెల్లు
రాఁకురేపల్లెకృష్ణ। మేటిరాయెవ్వరుసాటిరాబ్రోవనే,పాలురానీకుగోపా
లకృష్ణ।భళిరనన్నేలుకొంరగోపాలకృష్ణ। బంధుగురుదైవమీవెగోపాలకృ
ష్ణ॥తా॥౯౭॥ జగదేకవీరనీనగుమోముజూపవు। చలమేలనామీఁదజాలిలే
దొ।పద్మాక్షనీపాదపద్మముల్ జూపవు। అర్థింపనెనరించుకైన లేదొ। ఘన
ముగానీదుదర్శనమిడవేమినా।తొలిపుట్టువునజేయుఫలములేమొ। భక్తుడ
వినునీవుభయపడవద్దని।శ్రీధరనన్నురక్షింపవేమొ।సామియందాకదలతు
నేనేమిసేతు।నీకటాక్షంబురావలెగాకనివ్వు॥తా॥౯౮॥ గజరాజవరదనీక
న్న దాతలుమాకు।గనుపడలేదులోకమునవెవరు। ఘననీలవర్ణనాకన్నదా
రాత్ములు।గనుగొనలేరుజగంబునందు। అనఘనీకన్నమహానుభావులుచా
లు।పరికింపలేరుప్రపంచమందు।కమలాయతాక్షనాకన్నకిరాతకుల్। పూని
కాంచగలేరుభూతలమున। గాననీసాటివేల్పులుగలరెజగతి। నహాహానాక
న్నదుష్టులెందైనగలరె॥తా॥౯౯॥నిండుచందురుగేరునీదుముద్దులమోము
కడుతమ్మిరేకులుకన్నుదోయి।శంఖసన్నిభమైనచక్కనికంఠంబు। గజహ
స్తములఁబోలుఘనభుజములు। కౌస్తుభమణిదీప్తిగలపీనవక్షంబు। శ్యామ
లాంబుదచ్ఛాయసదృశతనువు।అరవిందతుల్యములగుమృదుపదములు।త
గుమల్లెమొగ్గలుదంతపంక్తి।దనరిచెలువొందునీదుసౌందర్యమహిమ। గని
భ్రమించుటలరుదెశృంగారవతులు॥ తా॥౧౦౦॥నివారినడతలునేనేమెరుఁగ
నా।కన్నతల్లియురోలగట్టివేసె।తండ్రియావులగాయదరిమెనీయిల్లాలు।హా
ద్దులేకల్లిల్లునంటితిరిగె।కోడలందరినోళ్లకూర్మింకొడవసించె। తలగొట్లమా
రయ్యతనయుడరయ।సన్యాసివెంటనుజనియెనీచెల్లెలు। నెరిపారుబోతయ్యె
నీదుపట్టి,గతిలేకనీబావగారుభిక్షములెత్తె। అత్తరాజులనుపొత్తయిచెలం
గె।హింసకువెరువనికంసుండుమామయ్యె। భుజమునాగలిబూనెయన్న।
అహాహాసంసారమిటువంటిదయ్యెనీవు।దీనులనుయెట్లుబ్రోతువోతెలియబ
డదు॥తా॥౧౦౧॥తల్లిదండ్రులునన్నదమ్ములుతగువార।లిలనుమీకన్నమాకె
వ్వరయ్య।గురువులుదైవంబులరయగాచుట్టాలు।నిలనుమీకన్నమాకెవ్వ
రయ్య।దొరలుప్రాణస్నేహితులునత్తమామలు।నిలనుమీకన్నమాకెవ్వ

రయ్యా। దాతలుసకలవిద్యాయుపాధ్యాయులు। నిలనుమీకన్న మాకెవ్వర
య్యా। ఇందరున్నారువుండుటకేమిఫలము। మోక్షమివ్వంగగలరెప్రత్యేక్ష
ముగను॥ తా॥౧౦౨॥ తరుచుతియ్యనిపంచదారతో సమమైననీనామమం
త్రంబునేభజింతు। తేనెఖర్జూరయంబుతోను మాధురియైననీనామమంత్రంబు
నేభజింతు। పరిపక్వమగుచూతఫలతుల్యమైనట్టినీనామమంత్రంబునేభజిం
తు। నగశీతంబైనట్టియమృతోపమానమౌ। నీనామమంత్రంబునేభజింతు।
దాసదాసుడనామీందదయవహించి। నేనుకోరినకోర్కెలన్నియునొసంగు
తా॥౧౦౩॥ వర్ణింతునీదుపావనమైనచరితంబు। భజియింతునీపాదపద్మయు
గళి। కీర్తింతునీచారుమూర్తిసౌందర్యంబు। నాలింతునీసుకథాళిచాల।
ధ్యానింతునీనామతారకమంత్రంబు। యోచింతునిన్నిచుగోచరంబు। పా
లింతునీనిజభక్తులసద్గోష్టి। తలంతుభవదీయలీలలన్ని। గాకనీక్షింపవేల్పు
లనేకులైన। ఘనులునీసాటివారులోకమునగలరె॥ తా॥౧౦౪॥ అనయంబు
నీసుకథాళివర్ణించిన। బోయుబ్రహ్మహత్యపాతకములు। యిలలోననీచరి
త్రలువ్రాసినవారి। జన్మపావనమౌను సంతతంబు। జగమందునీమ్రొ
దుచరణముల్ జనులకు। భజియింపగల్గు వైభవములెల్ల। యే
వర్ణమైన నిన్నిష్టపూగొలచిన। ప్రాప్తించు సకలసంపదలు సిరులు।
ప్రాప్తించుసకలసంపదలుసిరులు। ప్రజలునీమీదికీర్తనల్ పద్యములను। విని
నజదివిన వ్రాసినవెలయుకీర్తి॥ తా॥౧౦౫॥ శ్రీవేణుగోపాలదేవునిశతకంబు
జగమందుభక్తితోజనములెల్ల వినిన వ్రాసినపఠించిన మోక్షమిచ్చెతి। ద
య్యంపునసినాతిబాలదిమెుటింగి। యుదయకాలంబునజదివినమధ్యాహ్న
వేళదాకనుజేయువృజినమెల్ల। హరియించునతిరిమరిభజించినసాయమణ
గుసాయంతరియైనదనుక। నట్టిసమయంబుననుధ్యానమాచరింప। రాత్రి
యొనరించునఘముదొలంగుచుండు॥ తా॥౧౦౬॥ బ్రాహ్మణోత్తములెల్లప
ఠియింపనోనగూడు। వేదపురాణాదివిద్యలెల్ల। క్షత్రియులందరుచదివినచే
కూరుననయంబుసకలరాజ్యంబులెల్ల। నగరమువారలెన్నగగల్గుచుండును
సకలధనంబులైశ్వర్యతతులు। నిజభక్తితోచతుర్భుజనాళిభజియింప। ద
నరునుపశువులుధాన్యములును। అఖిలవర్ణప్రజలునునిత్యముదలంప। గలు
గుకోర్కెలునీశతకంబుమహిమ॥ తా॥౧౦౭॥ జయమంగళమునీకుజనకల్ప
భూరుహా। శుభమంగళమునీకుసుందరాంగ। ముత్యాలహారతిముద్దులముర
హారి। పగడాలయారతిపరమపురుష। సత్యసంతోషంబుభృత్యమనోల్లాస।
సంతతశుభముకృపాంతరంగ। అనయంబుశోభనమగుపద్మలోచన। సతత
కల్యాణంబుసదయహృదయ। అనుదినముదివ్యవైభవములరునీకు। చారు

సాంబ్రాజ్యలక్ష్మి చేకూరునీకు। తాడికొండపురీఖేలధర్మశీల। వేణుగోపాల రుక్మిణీప్రాణలోలా॥౧౦౮॥

సంపూర్ణము.

శ్రీరస్తు.

పంచరత్నములు

సీ॥ శ్రీవలపర్ల సుపురీవరాలయ వేంక। గోపాలసురుసంస్థిత గోష్ఠ్యగుండు। దేవప్పనితాత దివ్యయశోవసూ। అనఘు వేంకమ్మ నీయవ్వయగును। ఘనుడు నీజనకుండు కామయామాహ్వయుడగు। అంబనీకును వృల్లమాంబయగును। సరసపతివ్రతౌను రుగుణోన్నతజాల। మహిని మహాలక్ష్మమాంబయు సతియు। సుకృతమానసులగు నీదు సుతులు సుస్వ్ర। ఎనగి కామయ భావనయాహ్వయుండు। వేంకటప్పయును వారు విమలమతులు। లలితయుక్కలివంశాబ్ధిరాజవర్య॥౧॥ క॥ యీజగమున నదినపతినేత। తేజడవగు ధైర్యమనుజధీరుడెవ్వసదా। రాజార్క్య్రముగ్మ్యకొండవు। రాజతయుక్కలికు లీనరమ్యాసిదానా॥౨॥ తారాహారిపటీర। తుషారాబ్జావారిహీరచంద్రయశోవి। స్ఫూరాఘదూరగోపా। సారాయక్కలికులాబ్ధి సదయాబ్జనిభా॥౩॥ సీ॥ వినుసరచించిన వినగుకందములనీ। సముల్శతకయుగంబును మరిపదములు। విసిసంతసించి నేర్పునసచ్చుగూర్పింతు। ననుచు సెపనప్పు పనశితునకును। విన్నవించితిగాన విమలాత్మ నీవది। సమకూర్చగల్గు నిత్యము శుభములు ననయమానందమౌ నదియె చాలును నాకు। ననుమాన మేలనీయాత్మలోన। నిహమునకు కీర్తి మహనీయనిర్మలగతి। నొందగల్గును సుస్థిరంబెందు జూడ। ననఘుశిరసాళ్యగోత్ర సాగాహ్వయార్య। శ్రీమ వెర్కలగోపాల్య శెట్టివర్యా॥౪॥ క॥ శ్రీతాళాద్రీశ్వరుడను। నాతనుడనయంబు మీకు నానాగతులవి। భూతులొసంగును ధరస। న్నుతయక్కలి సుగోపసర్మలదీపా॥౫॥

సమాప్తము.

రుక్మిణీకల్యాణము. సువ్వాలపాట.

పల్లవి॥ సువ్వీసువ్వాలలె। రంగాసువ్వీసువ్వాలలె ॥ఉపపల్లవి॥ సువ్వీనందయదుతనూజ। సువ్వీభానుకోటితేజ। సువ్వీసరసగుణసమాజ। సువ్వీచతుర్భుజా॥సువ్వీ సువ్వాలలె ॥చరణం॥ రుక్మిణీమనోవిలాస। రుక్మభాసమానవాస। రుక్మిముఖవివక్షుహాస। రిక్మవిదళనా ॥ సువ్వీ॥ ౧ ॥ ఘనముగనువిదర్భరాజ। తనయయగుచు బుట్టి సకల। జనులుబొగడ। లక్ష్మిసా। క్షాత్కరించెను ॥సువ్వీ॥౨॥ అందముగను విదియనాటి। చందమామవలెను। వృద్ధి బొందె తల్లితండ్రియింట।భువనమోహిని॥సువ్వీ॥౩॥ బొమ్మలింట్లుగట్టిసాటి। బోటులెన్న నసుగుచెలులు। సమ్మతింపనాడుచుండె। సుసగతులనూ ॥సువ్వీ॥౪॥ ఇంపుమీర బొమ్మపెండ్లింట్లుచేసి వియ్యామంది। సొంపులిందుబరచేవారికి। సుదతివేడ్కనూ ॥సువ్వీ॥౫॥ యవ్వనప్రాయంబు। నివ్వటిలగ తల్లిదండ్రి। కవ్వడిచెలికానియల్లుడు। గాగదలచిరి॥సువ్వీ॥౬॥ తల్లిదండ్రి। మాటలరగ। తనయుడైన రుక్మివినక।యుల్లమందు। చైద్యునకీడ నుద్యోగించెనూ ॥సువ్వీ॥౭॥ లలనరుక్మిణి క।ల్యాణమని నృపాలురకును। వెలయగ శుభలేఖలం। పించినాడుగా ॥సువ్వీ॥౮॥ నరజరాసంధదంత। వక్త్రముఖనృపాళి గొలువ। తురగరధముల। చైద్యు। తరలివచ్చెనూ ॥సువ్వీ॥౯॥ దెలిశివార్త। రుక్మిణి। చెలిహరిసివిక్రమంబు। లలితసుందరంబులరసి। రమణుడనుకొనెక్ ॥సువ్వీ॥౧౦॥ యొక్కవిప్రుబిలచి తనదు। యూహహరికి చెప్పుమనుచు। చక్కగా ద్వారావతికి। మొక్కిబంపెనూ ॥సువ్వీ॥౧౧॥ విని ఘరామరుండు। పురికిజని। ముకుందునకు విదర్భ। తనయజెప్పినట్టి వార్తలనుచెప్పెనూ॥సువ్వీ॥౧౨॥ సంతసించిభోజనా। ద్యాదనైకభూషణముల। వింతధనముతెల్లశ్రీ।కాంతుడొసగెనూ॥సువ్వీ॥౧౩॥ అట్టివార్త దేవకీ। పట్టికపుడుదెలిశితా। నట్టెదారకునిరధము। గట్టబనిచెనూ॥సువ్వీ॥ ౧౪॥ హరిపెరుంధ। హలధరాదులపుడుబయలుదేరెసో। దరునిగలశిమదినిసమ్ముదమునసుండిరి॥ సువ్వీ॥ ౧౫॥ తానుబంపించినట్టి। ధరణిసురుడు। దెలుపశౌరి।రాని హేంతు వేలయనుచు। రమణిచింతచే॥సువ్వీ॥౧౬॥ గద శెనెల్లిలగ్నమనుచు। కాంతకమువిర క్తికలుగు। మదినిజూచుచుండె। కృష్ణ। మార్గవంతులు॥సువ్వీ॥౧౭॥అంతబ్రాహ్మణుండుకృష్ణు। డదుగో వచ్చెననుచుజెప్ప। సంతసించియతనికపుడుకాంత। మొక్కెనూ॥సువ్వీ॥౧౮॥ గిరిజగౌరిపూజకరిగి। తిరిగివచ్చువేళశ్రీ। హరియుతనరధంబుమీద। తరుణినుంచెనూ॥సువ్వీ॥౧౯॥ వైరినృపులుతరుముకొనుచు। వచ్చినిలుపునిలుపుమనగ।పరశుఖడ్గసాధనముల।భంగపరచె

నా॥సుప్రీ॥౨౦॥ వారుపారిపోవు టెరిగి। వచ్చురుక్మిభంగపరచి। ద్వారకా పురముజొచ్చె, తరుణితోడను॥సు॥౨౧॥ మంచిలగ్నమునను నృపకు। మారిపెండ్లియాడదీ। వించెహరినిభూమిసురులు। వేడ్కమీరనూ॥సు॥ ౨౨॥ గురుపురాణదంపతులును, కూర్చుండకొట్నములను। మెరయరోకండ్లవడ్లంసరసదంచిరి॥సు॥౨౩॥ విప్పెపువ్వురాజనములు। యింపుపునుగు రాజనములు। కప్పురంపురాజనములు। కాకిరెక్కలూ॥సు॥౨౪॥ శాలివడ్లునాట్రఖు। డ్డిలుబంగారువన్నె। మేలురాజనములు, నచ్చు। మెటివంకెలు॥ సు॥ ౨౫॥ హారతులు నొసంగిజల్క। మరయసకలసంభ్రమములు। కోరుప్రజకు దంపతులును। కోర్కెలిత్తురూ॥సు॥౨౬॥ నరులనేలుతాడికొండ। నగర వేణుగోపాల। ధరనుదిట్టకవికృష్ణదాసపోషకా॥౨౭॥

రామకీర్తనలు. ఆటతాళం.

పల్లవి॥ శ్రీరామచంద్రా, సుధీరా। శుభ। కారణసిరులిచ్చి కరుణించవేరా॥ శ్రీనారదగానవిచారా। పలు। మారువేడితినాదుమనవిగైకోరా॥శ్రీ॥౨॥ జానకీహృదయాబ్జభృంగా,భవ। కాననపావక ఘనమోహనాంగా॥శ్రీ॥౩॥ విలసితకీర్తివిఖ్యాతా। ఇంత। చలమేలభక్తజనవరిజాతా॥శ్రీ॥౪॥ పండితవినుతప్రభావా। తాడికొండపురి వేణు।గోపాలదేవ॥శ్రీ॥౫॥రవికోటిసన్నిభ తేజా। దిట్టకవికృష్ణాహ్వయదాసకవికల్పభూజ॥శ్రీ॥౬॥

ఆదితాళం.

పల్లవి॥ దయజూడవేరామ।భద్రాద్రిధామ। దయజూడవేరామ॥భ॥ ఉపపల్లవి॥దయజూడవేనిశ్చయముగనాపై।ప్రియమలరగశుభ।దయములొసంగుచు॥దయ॥చరణం॥ అడుగడుగునకునీ।యడుగులుమదిలో।కడునమ్మితినిటు।తటవెందుకునను॥దయ॥ ౧॥ అలకరివిన్నప మాలకించినట। నలయించుటనీ కరహంబగునె॥దయ॥ ౨॥ అనుదినమునునా మనమునదలచితి। కనికరమునన్ను గనుగొనవలదె॥దయ॥ ౩॥ దలతుతాడికొండపురివరనిను। భళిరవేణుగో పాలకృపాళో॥దయ॥ ౪॥ అవనియందుదిట్టకవికృష్ణాహ్వయ। కవిదాసుడనీ కథలెంచెదనను॥దయ॥ ౫॥

బిలహరిరాగం-ఆటతాళం.

పల్లవి॥ రామసదానందకారణాగుణ ధామగజాపన్నివారణా ॥ఉపపల్లవి॥ రామతారకదివ్య నామముదాసుర భీమభద్రాచలధ్ధామ

సుధామ కోమలాభ్రశ్యామసుందరశీ మమునిజన కామనుతసు త్రామ రాజల లామభక్త స్తోమచందన సోమముఖశ్రీ ॥రామ॥౧॥ కౌసల్య దశరథనందనా సామ గానలోలాశ్రితచందనా భూసురవినుత మహా సుందరాకార భాసమానచరిత్ర ! పరమపవిత్ర దాసహృదయోల్లా సకాంచన వాసరిపుసం త్రాససుగుణవి కాసవరదరీ హననిత్యాలి ల్లాసభూరిశరా సరాఘవా ॥రామ॥౨॥ చండపరాక్రమరాజతా ఘన పండితమండలపూజితా భండనదనుజవి ఖండన నవరత్న మండనహా టక కుండలకర్ణాకాండభాండవి చండజితదశ తుండసజ్జన కాండ హిత వేదండనుత ఖగ కాండసుమనో। కాండంబునకీయ ఖండితవ్రత ॥రామ॥౩॥ గురుతాడికొండనికేతనా వేణుగోపాలదేవసుచేతనా ధర దిట్టకవికృష్ణ దాసపోషకనీ చరణాంబుజంబులు చాలనమ్మితిరార శర ణుశరణువిశాలకీర్తివి । తరణరాజితధరధరా నన్నరసిబ్రోవర కరుణ తోసి। బిరుదుకును పేదరికమానా ॥రామ॥౪॥

ఆదితాళం.

పల్లవి॥ మేలుమేలుమాధవ నీసరసము చాలుచాలునయ్యా॥ ఉపపల్లవి॥ నీలవర్ణమ న్నించుభక్తుల పాలిపసిడికొండ వటేభళిభళి ॥మేలు॥ చరణం॥ దాచచోటులేకమీాదగ్గర దాచుకున్న భిక్షాటనద్ర వ్యము చూచిదోసమని దలచకమనుజుల దోచుకుందమని యోచన జేసితివి ॥మేలు॥౨॥ పరుగుపరుగునను గోపికలిండ్లలో। జొరబడి దొం తులనుండెడుపాలును పెరుగును వెన్నయుగ్రోలుచు నిత్తతి మరచి భక్తులను గనుగొనవయితివి ॥మేలు॥౩॥ దొడ్డరాజువంశములో వెలశిన దొరవు కల్పతరువని నినునమ్మినబిడ్డడనవు మొండితనం బాయెను పె ట్టిపొయ్యనికొలువసి భళిభళి॥మేలు॥౪॥ ఖ్యాతిగల్గురాజులలో కడుప్ర ఖ్యాతినొందుఘనుడని నినుబొగడిననే దాతనైన। యాచనజేసియు నీ తావునదిని ననుగొలువుమటంటివి ॥మేలు॥౫॥ ధరనుతాడికొండాఖ్యపురీ వర ధామ వేణుగోపాల దయాకర శరణుదిట్టకవి । కృష్ణాహ్వాయ కవి వరదశరథిశయన కృష్ణకేశవ॥మేలుమేలుమాధవ॥౬॥

కృష్ణలీలలు. రేగుప్తిరాగం - ఆటతాళం.

పల్లవి ॥ దండింపవమ్మా । సీతనయాడూ । దుండవీడమ్మా॥ ఉపపల్లవి॥ దండింపవమ్మనీ । తనయునివలనమా , కుం డరములులేవ్వ।

వ్వారెళ్లిపోవలసె ॥దండింప॥ చరణం॥ దుడుకువాడమ్మా యశోదాసీ। కొడుకే వ్వాకొమ్మా, నడురేయిమాచిన్న, పడుచుకోడలిరవిక ।ము డివిచ్చిదానిపై, బడియేమొజేసెనూ ॥దండిం॥౧॥ టక్కరివాడె । యిటువంటివా। డెక్కడలేడె। ముక్కూనదగుయాణి। ముత్యముమెరయగ, పక్కూనవవ్వాచు, వెక్కిరించిపాయ ॥దం॥౨॥ కొంటెవాడమ్మా। పో కిరిమాటలంటాడెకొమ్మా। యింటికివచ్చివా। ల్గంటిపయ్యెదదీసి॥ చం టిపైచైవేసి పంటనొక్కిపాయ ॥దం॥౩॥ విటరాయుడనవె। మా మొర లెంతో, వినవేచేకొనవే। తటుకగానమాచిన్న। దానిమొగముపైపు, క్కిటికిడమూయుచు, వెక్కిరించిపాయ ॥దం॥౪॥ కువలాయనేత్రి। తా, డికొండగోపాలమూర్తి, కనగూడిశ్రీదిట్ట। కవికృష్ణాహ్వాయదాస కవినేలుకొన్నట్టి, ఘనుడెయశోదమ్మా॥దండింప॥౫॥

పంతవరాళిరాగం - ఆటతాళం.

పల్లవి॥ కొడుకునెట్లాగంటివ్వాయమ్మా, యీపల్గాకి, దుడుకు నెట్లాగంటివ్వాయమ్మా ॥ఉపపల్లవి॥ కొడుకునెట్లాగంటివ్వామా, పడు చులనునడివీధిలోభయ, పడకకృష్ణుడు గబ్బిగుబ్బలు। బట్టికౌంగిటజే ర్చినాడట ॥కొ॥చరణం॥ డిమ్మరీడువచ్చి కన్నెల। రొమ్ములుబిగబట్టి పౌంజుల। కమ్మలిచ్చెదనంచు నాతో। కాపురాముశాయమనెనట॥కొ ॥౧॥ నిన్నమాపటివేళనూపూ, కన్నెపడుచులతోటి మీకువన్నెచీర లిత్తునాని। కన్నుసయిగలుజేసినాడట ॥కొ॥౨॥ వక్కనాడుచక్కనీ చే ర్చుక్కజూచినట్లుజూచి, టక్కుజేసిమోవిపంట। నొక్కిగంటూజేసినా డట ॥కొ॥౩॥ అమ్మవినుమీ దిట్టకవి। కృష్ణాఖ్యదాసుని బ్రోచుదొ రయట। కొమ్మతాడికొండ వేణుగోపాలస్వామియైన ॥కొ॥౪॥

ఆదితాళం.

పల్లవి॥ యింతబూటక మేలనాతో పంతమూ సామీ॥ఉపపల్లవి॥ వంతవీధి వారలెల్లా వింతజూడ చక్కలి గింతబెట్టవచ్చేవు॥యింత॥చరణ॥ కంతుచేవిరిబంతులచే చనుబంతులంటేవూ మంతనము నాథయమొక్కింత యైనలేదానా కాంతుడపల్గాకిగాడా॥యింత॥౧॥ మల్లెపువ్వులుమంచిగం ధముకొల్లలాసేవూ అల్లరి పమూలాకునే నెల్లనువోనల్లనయ్య తల్లిచాటు పిల్లదాన్ని॥యింత॥౨॥దిట్టకవికృష్ణధీరపోషక దీనమందారాపట్టణప్రాకా రాసౌధ కుట్టిమవిశాల తాడి కొండవేణుగోపాల॥యింత॥౩॥

పున్నాగరాగం. ఆదితాళం

పల్లవి॥ ఆలింపవమ్మా మామానవి॥ఆలిం॥ ఉపపల్లవి॥ ఆలించు వారిమా బాలికలనుగూడి లాలించి బేలించి పాలించి సాక్కించె॥ఆ॥ చరణం॥ తిరుతిపతియింట్లోపా ల్పెరుగుదొంగిలినాడు కరుకుపగ్గాలను గట్టివేయ మనవి॥ఆలి॥౧॥ బొట్లు చీరెలుగొనిచె ట్లాకుబ్రాకెనిడు కొట్లాకుగాసిమా రెట్లుసాఘ్యదైతల్లి॥ఆ॥౨॥ కేకలుబెట్టగ కీరవాణులశిగ చేకొని లేగల నోకలగట్టిచ్చె॥ఆ॥౩॥ కరుణతోడదిట్ట కవికృష్ణాహ్వాయ వరదుడుతాడికొండ పురవేణుగోపాలు డాలింపవమ్మా॥౪॥

పంతువరాళిరాగం. ఆటతాళం

పల్లవి॥ దుడుకుపనులుశాయ బోకురా గోపాలకృష్ణ దుడుకుపనులుశాయబోకురా॥ ఉపపల్లవి॥ దుడుకుపనులు జేశెనిటుని బుడుతడనినా తోటిగొల్లపడతులెల్లా డప్పెనన్నా కొడుకు నాతిడుదునాతండ్రి॥దుడుకు॥ చరణం॥ నందయశోదలకుబుట్టిన నందనుడుపల్లాకియనయీ మందెమేలమికెందుకురా పెంపొందుకీర్తి నహించు తండ్రి॥దు॥౧॥ బూటకంబులు గొల్లభామల తోటిబల్కపసమిరాని సాటిచిన్నవాండ్లగూడి యాటలాడుము బుద్ధిగల్గి॥దు॥౨॥ అన్నకిన్నులోను బెంచి, కున్న దానానన్నుగన్న చిన్నబొజ్జానన్నుగొట్టగ। చేతులూనాకెట్లువచ్చు॥దు॥౩॥ దిట్టకవికృష్ణాఖ్యవరదా। లలితపసి మనసుపట్టుక। కొట్టువరునిన్ను తాడి। కొండ వేణుగోపాల॥దుడుకు॥౪॥

తత్వములు. ఆటతాళం

పల్లవి॥ దొరికితేమామిడిపండు।పండూ। దొరకానియడలానుగొరగానిబెండూ। విరుల।గంధములానుచుండ।మధు। కరములబల్ దండు। కరణిమైయుండు॥దొ॥ చరణం॥ చిలుకాలుచెలరేగుచుండు। పండు। చిలుకాలుగొరికిన। చెడిపోవుచుండు। ఫలమయి తెలియ్యనిపండు। బహు, భంగులనానంద।భరితమైయ్యుండు॥దొ॥౧॥ బొందితోమిద్దితూట్లబొంతాయే।మండు సంసారముమాయలసంతా। యెందూనదీరదీచింత,జగ,దీశు నిభజియింపనెస।గునిశ్చింతా॥దొ॥౨॥ మనసుచంచలమొందనీకూ। దృఢ। మానసుడై తెని।ర్మలమైనపోకు,అనయామునకుురతరేకు। విమలాత్మ లదూషించు। లాతాడుబేకు॥దొ॥౩॥ చండభాస్కరకోటితేజ।తాడికొం

మందిరవేణు।గోపాలరాజ, ఖండితవైరి సమాజ।దిట్టకవికృష్ణాహ్వాయదాస। కవికల్పభూజా॥దో॥౮॥

ఆదితాళం.

పల్లవి॥ భళ్లేతెలివైనబట్టబయలైవున్నాది॥ ఉపపల్లవి॥ గురుని।వల్లాసుజ్ఞానమంత। వశమైయున్నాది॥భళ్లె॥ చరణం॥ పండూవెన్నెలజగమునిండీయున్నాది॥ అం।డాండాపిండాండముల। నిండీయున్నాది॥ భ॥౧ ఆరుకాకులవిడియాడుచున్నాది। వృప్ప।సారామునందుతుమ్మెద।బాగైయున్నాది॥భల్లె౨।నాదూబిందూకళావి, నోదమయినాది, సకలవేదాంతులాకుదివ్య।విభవమైనాది॥భల్లె౩॥భువితాడికొండగోపాల।పోష్యమయినాది। దిట్టకవికృష్ణాహ్వాయదాస, కల్పమైనాది॥భల్లె॥౪

ఆదితాళం.

పల్లవి॥ తత్వమార్గము।గనవాలెమనసా।తత్వమార్గము ॥ఉపపల్లవి॥ తత్వవిదుడె।ప్రత్యక్షముదైవస।మత్వముగాగనుమా ।పలుమారు॥త॥ చరణం॥ పంచభూతసం।బంధముకాయను టంచుదలంచవె।యనయము నీవూ॥త॥౧॥ఘటమునీరుబుగ్గాసంసారము।కుటిలవుమంటి।కుండాగనుకా త॥౨॥ సారరహితమగు।చర్మపుతిత్తిశ।రీరముమూత్రపు।రీషపుకొంపా।త। ౩॥ గురుకటాక్షము । మెరసినవారికి।మరినికరతలా ।మలకముముక్తి ॥త॥ ౪॥ దనరుతాడికొండ।పురీగోపా।లునిగొల్చినగల్గునుసత్పదవి॥త॥౫ వసుధ దిట్టకవి। వంశజుకృష్ణా। భ్యసనమనస్సం। భరితంబగునీ॥ త॥ ౬॥

ఆ ది తా ళ ం.

పల్లవి॥ నరుడుతత్వవిదుడుశీలుడె । సాక్షా, త్పరుడువేణుగోపాలుడె, అనుపల్లవి॥ ధరణితాడికొండనగర। ధాముడైప్రజావళుల। కరుణనేలుశౌరిచరణ। కమలములు। భజించునట్టి॥ న ॥ చరణం॥ తారకబ్రహ్మమం। త్రముసదాస్మరణజేయు। వారుమోక్షఫలమునొంది॥ నారటంచు। దెలసినట్టి॥ నరు॥ ౧॥ మానిగణసురాళికంద। రానివైకుంఠపదవి। జ్ఞానదీపముననుజూచి, జన్మతమములణచిజెందు॥ న ॥౨॥ ప్రకటితముగభువినిది, ట్టకవితకృష్ణయాఖ్యదాస। సుకవినేలు। తాడికొండ। శుభదుగోపాలుగోల్చు॥ నరుడు॥ ౩॥

బౌరువరాగం—ఆటతాళం.

పల్లవి॥ మనపాలిదైవ। మాయచేదేహాభి, మానులగుచునుండు

మానవులకుశత్రు। దైవబాంధవుడుదా। శీమడైయుండుట। భేదమె
రుంగరు ॥చరణం॥ తరుచుగానుమోహ, భరమైనమనుగలం దలి
చంద్రార్కాదుల్, అరఘటాదులనం। ద్రబమనేకమై। బరగూచు, దా
గను। పడుచుండు తెరగున॥ మ॥ ౧॥ జననవినాశము। లునుజెందుకాయ
ము। కవదాత్మకును లేవు। మనుజుడునిదురబో। యినయాత్మభోగము,
లనుభవించుసచ్చి। దానందముననుండు॥ మ॥ ౨॥ భువినాత్మకునుసయో
గవియోగములు వేరు। వివరింపగా లేవు। కువలయాసఘకళా। కును
వృద్ధిక్షయములు। కువలయా పునకులే। ఁవిధంబుననుగాన॥మా॥ 3॥ అ
విరళముగదిట్ట। కవికృష్ణాహ్వాయదాస। కవికిపరబ్రహ్మము। భువితాడి
కొండన। త్పురివేణుగోపాలు।డవివేకమణచిదా।సావళిపోషించు॥మ ౪॥

ఆ ది తా ళ ం.

పల్లవి॥ యెక్కాడిచుట్టాములుతా। నెక్కడివాడో॥ యంతో,మ
క్కావాతో।పరబ్రహ్మ।మెక్కవందరికి,తనువుశాశ్వతంబాని॥ దలుపాకు
డెపుడు। స్వాంత, ధనముతోటిజెప్పిజీవి। తనలిపాయనా॥యె॥, తాపత్ర
యమనెవ్యాప్తి। దానివీడుడీ। మెను, కాపురాముతోటిజెప్పి। కాలమం
దెనా॥ యె॥ ౨॥ యిల్లువాకిలితనదని। యెన్నబోకుడీ। పట్టికల్లబొంది
తో జెప్పిప్రాణి, కదళిపాయునా ॥యె॥ 3॥ చిలుకాబూరుగఫలముకా।
శించీనరీతి। యాలు। గలశివ్యర్థుడగుచుదేహి। తొలగిపోలేదా॥యె॥
౪॥ దండిమోక్షఫలమునిచ్చె। దైవమైనట్టి। తాడి। కొండవేణుగోపాలు
డే నండయనుకొంటి॥ యె॥ ౫॥ దిట్టాకవికృష్ణాదాసు। నట్టబోచినా।
నందు। పట్టీనిసమ్మినగద్దు। గట్టిగముక్తి॥ యె॥ ౬॥

అ ష్ట ప దు లు.

పద్యము॥ శ్రీమత్కీర్తివి రాజమానకరుణా సింధోజగద్వల్ల
భా! నామాటల్ వినరే విరాళివెలయన్ నాళీకపత్రాక్షితో ప్రేమన్
గూడిన పద్ధతుల్ దెలియవా బేపర్వగాదయ్యయీ। సీమన్ బ్రోవరతాడి
కొండ నగరీ శ్రీవేణుగోపాలకా॥

దర్వు—ఆదితాళం.

కుటిలకుంతలియన్యభామల। గూడనేనినుమీదనె। పటుతరంబగు
నీగుణంబులు। బ్రస్తుతించెటివాడనె। యిటులపంతమిం కేలనే, దయ। నే
లుకోనీవాడనె। కిటుకుశాయకుతాడికొండని। కేతనాంకరమామణీ॥ ౧

పద్యము॥ శృంగారాంగుల గోపికాసముదయ స్త్రీలన్ మహా త్కేళికా। రంగంబందునగూడినట్టివిధమె ల్లన్ జెప్పినాకొక్కసా। రంగా శ్రీమణి దాసిమాటలవి కల్లల్ గావుభాస్వత్కృపా। పాంగా శ్రీకర తాడికొండపురగోపాలాజగన్నాయకా॥

దర్వు॥ స్త్రీలమాటలునమ్మరాదని। జెప్పరెశాస్త్రంబునన్ జాల మేల వధూటికామణి। సాధుజనరక్షామణి। తాళిమిత్రోనీకిచ్చెదను మము త్యాలజెనరిగాత్రిశం। పాలతాజిత। తాడికొండశుభప్రదాయిని శ్రీమణి॥

పద్యం॥ ఔరా జాసతనంబు వాక్యములు నీవాడన్ భళా చాలురా। నేరంబేమియు లేనివానికరణిన్ నీమాటలేమందురా। ఘోరంబై తగు చిత్రమయ్యెగద నాతోబూటకంబేలరా। పారావారగ భీరతాళగిరి గోపాలామనోవల్లభా॥

దర్వు॥ మందెమేలమికేలనేశర। దిందుబింబనిభాననా। సందియము వలదిపుడు। లసదర। విందదళసమలోచనా। మందయానరో యందమగు భా। జ్యందులిచ్చెదసుందరీ। కుందకుట్మలరదన తాడి। కొండ నగరీరుక్మిణి॥ ౩॥ పద్యం॥ సామర్థ్యోక్తులు బూనిబల్కదగునా స్వామీ జగద్రక్షకా। భామారత్నములెల్ల జెప్పిరిగదా పాండిత్యచాతుర్యముల్। యేమయి నన్ యిదిసమ్మతంబుజనులన్ దిష్టంబుగానుండుమీ। ప్రాముఖ్యుండవు తాడికొండపురగోపాలా జగన్నాయకా ॥దర్వు॥ గరిమభక్తిని దివ్యభవనము। గట్టి ప్రజలునుతించగా। మఱివిచిత్ర క। వాటగోపుర। మంటప। ప్రాకారముల్। పరగగను శ్రీతాడికొండను। పట్టణమ్మునజనుల్। జగంబరుదుగాగట్టించి। రెటు శు। భాత్మకారమణీమణా॥ ౪॥ పద్యం॥ గంగాజూటసఖా జగజ్జనకన్ గ్రావిణ్యముల్ చేయుచున్। దొంగామా సిషిబోలుసామ్యమున నెంతోసంగ నాచిపలెన్। రంగాతార్క్ష్యతురంగ బల్కుటలు కార్యంబన్యులూహింపగా। భంగంబందుట తాడికొండపుర గోపాలా జగన్నాయకా ॥దర్వు॥ అంగనామణి యన్యభామల యందు మోహమునొంద నే। సంగతివిచారించిబల్కు నిజంబు కల్లలు ధారుణిన్। గొంగడిలోబల్ రాళ్లుబోయుచు। గొట్ట నీకుసహజమె। మంగళాలయ తాడికొండ ర। మామణికరుణాధుణీ ॥ ౫॥ పద్యం॥ ధర మేన త్తగు। రాధపైవలపుచేతన్। గల్ల వేషంబునన్। సురతక్రీడల। దేలినాడవట నీ। తత్యోత్యంబువింటిన్ భళా। పరుసెగ్గింప నబద్ధవాక్యములు సం। భా

మించి యీనారితో। భరితానందుడవయిన తాళగిరిగో। పాలాకృపాం భోనిధి ॥దర్వు॥ అతివ విను మేనత్తరాధము। హాదరణ నను బెంచగా, పతివినోద కుతూహలాన్వితమైన మానసచాతురిక। రతనఖచితవిభూషణములా। రాధకొసగితిదానితో రతులెరుంగను। తాడికొండ పుర స్థిరాలయరుక్మిణీ ॥౬॥ పద్యం॥మగవారల్ కడువేడినన్ వినని యీ మాటల్ గనుగ్గాయనన్। తగునా లోకులచేత నల్లరిపడన్ తాంబూలపత్రంబునన్। మిగులన్ సున్నము నొందుచందమున కూర్మిన్ కేళికన్ బ్రోవరా। పగసాధింపక నేలు తాళగిరి గోపాలా జగన్నాయకా ॥దర్వు॥ కొమ్మ నాశ్రవణమ్ములకు నమృతమ్ము జల్కినరీతిగా। రమ్మనుచుబల్కితివి కర్పూరమ్ము జల్లినభాతిగా। సమ్మతించితివానేని చిత్తమ్ము నాభాగ్యమ్ముగా। కమ్మవిల్తుని కేళిగూడి దగావలె రమణీమణీ॥౭॥ పద్యం॥ స్వామినందితమాసి బృందవిలస త్స్వాంత ప్రమోదాఢ్య స। త్కా మాలోకులుమెచ్చ నిన్ను మదిలో ధ్యానించు భక్తుండగున్। భూమిన్ దిట్టకవింద్ర కృష్ణయకవిన్ పోషింపుమీ గోపికా।భామాచిత్త విహారితాళనగ గోపాలఖగేంద్రధ్వజా ॥దర్వు॥ తాడికొండనుదిట్ట కవి కృష్ణ దాసునందు కృపామతిన్। వేడుకతో సిరులిచ్చి బ్రోవు కవిత్వసంపదగూర్చగా। జూడుసత్కృపసుందరీ దయజూడు కార్యధురంధరీ। ప్రౌఢనాయకి రుక్మిణీ మత్ప్రాణవల్లభి సుందరీ॥౮॥

కీర్తన- ఆదితాళం.

పల్లవి॥ నమ్మరాదుగా, మగవారిమాట నమ్మరాదుగా। కొమ్మ లతో బల్కుదు రరజేతులో, నిమ్మపండువలె। నిరజాణోక్తుల్ ॥న॥౧॥ బూటకములుబల్కుదురాకార్యము। దిటాపిమ్మటమాటాడరుగా॥న॥౨ తాడువేళ చిత్రముగా పామను। కొడిగమగువాక్కులమగవారి॥న॥౩॥ ధరను తాడికొండపురి విశ్వంభర వేణుగో,పాలకమిమ్ము॥న॥౪॥ వాసిదిట్ట కవివంశజు కృష్ణయ। దాసునిబ్రోచె ధన్యుడవౌరా ॥న॥౫॥

ఆటతాళం.

పల్లవి॥ నీరజాక్షులమాట। నీళ్ల లోమూట। ఆయాధిగాబూట। యమృతంపుతేట ॥నీ॥ వలపింతురెపుడు మం। దులమరివాళ్లు। వలలోపు పడుల౽బడ। వైచాడవాండ్లు॥ ౨॥నీ॥ వనితలుగోడ బె। ట్టినరీతిబొంకు। ౯ను మొగవారు బల్కినవచ్చురంకు ॥౩॥నీ॥ శిరముదడిపి। బాన౽జేసిన

గాని తరుణులనమ్మరా। దురసురతాళి॥౪ ॥నీ॥ మనసులోనొకటి। మా టాడుటొకటి। కనుగొనుటొకటి। కనుపరచుటొకటి ॥నీ॥౫॥ ఆలడిట్టకవి కృష్ణాహ్వాయుదాసునేలు॥ నీ॥౬॥

పంతువరాళి రాగం-ఆటతాళం. చుట్టుకీర్తన.

పల్లవి॥ పాహిగోపాల పాహిగోపాల। పాహితాడికొండ పట్టణ ఖేల॥ చరణం॥ అక్షీణకరుణకటాక్ష సర్వలోకా। ధ్యక్షపండితకల్ప వృ క్షగోపాల॥పాహి॥ ౧॥ తారహారపక్షిర హీరగిండీరమం। దారశుశ్లోకవి స్తారాగోపాల॥పా॥ ౨॥ మందారధర గోవిందముకుంద పు। రందరార్చిత గుణబృందగోపాల॥పా॥౩॥ పుండరీకాక్ష మార్తాండవిరాజిత।నిందు కరు ణ ప్రాపైయుండుగోపాల॥ పా॥ ౪॥ చింతలుపాపు నీచెంత జేరితినయ్యా। కంతుజనకరమా కాంతాగోపాల॥పా॥౫॥ శరణాగతవత్సలుడ నీవనుచు నీ। మరుగుజొచ్చితినయ్యా మదనగోపాల॥పా ౬॥ అన్నమాయన్న నీక న్న నన్యులను మే। మెన్నడర్చింపము చిన్నిగోపాల॥పా ౭॥ ధరడిట్ట కవికృష్ణాహ్వయకల్ప।క్షద్రుమాగురుజననుత తాడికొండగోపాల॥పా॥

అమ్మవారికీర్తన- ఆటతాళం.

పల్లవి॥ శరణాగతపోషిణీ మాంపాహి సదయాత్మకరుక్మిణి॥ఉప పల్లవి॥ సరసభీష్మకనృపతనూభవ సద్గుణీధీమణి కారుణీచారిణీ పరమ గుణకళ్యాణి॥ తరుణీ॥ చరణం॥ మంగళాలయ మంజులవాణి భంగీతా ఘ బంభరవేణీ శృంగారఘోణి శీతాంశువదనిసేవిత సకలగీర్వాణి అంగనాత్మవిహారిణీ విమలాంగిదివ్యకృపాధుని అంగజాతానందజననీ హ్రాదినీ తరుణాంఘ్రిణి॥శ॥ గురుతాడికొండశ్రీ గోపాలనారీ శరధితో ల్యా సద్గంభీరీ ధరడిట్టకవికృష్ణా దాసాధారి దాక్షాయణిసద్విహారి హ రిసమూహాభయంకరీ నిజచరణభక్తవశంకరీ సురుచిరాణాద్దారి సుంద రీ ధ్దురంధరీ॥శ॥

నవగ్రహముల మంగళహారతి.

సరసిజాసనుడు సత్యవిచారుడు సరసిజసంభవుడూ సరసిజధా ముడు శత్రువిరాముడు సర్వాగమవిభుడు సురమునికిన్నరవరదుడువాణీ శ్వరుడు సదామలు డరిసంహారుడు ధరణీధర ధర నుతుడేలునీ దర హాతూలనూ ॥శోభనమే॥ శోభనమో॥ పరమపురుషుడు భద్రదేభావను దరుణకులోద్భవుడూ శరధిశయానుడు శరధిగభీరుడు సరసవిహారుం

తూ గరుడగమనుడూ కరుణాసింధుడు గురుమందరగిరి ధరుడు రమే శుడు పరమాత్ముడు హరిశ్రీ చుదం పాతులనెల్ల ప్రుడు॥శ్లో ౨॥ భూత నాథుడు భూతాతీతుడు భూతాత్మమయుండూ భూతికరుండు విభూతి ధరుడునగ జాతమనోహరుడూ భూతలపన్నగ భూషుడు వైరి విభూతుడు నగు సంజాతుడు త్రిభువన ధాతశంభుడూ రక్షించునీ దంపాతులనూ ॥శ్లో॥ 3॥ రాజకులుడు మర రాజాతీతుడు రాజితగుణవరుడూ తేజ స్కముడు తేజస్వ్వపుషుడు దినకరుడనఘుండూ పూజితమునిపద కమల యుగలుడూ పుణ్యాత్మకుడు భువనపోషకుడు నాజయచ్ఛాయా ధీశ్వ రుడేలు ననయముదంపతులా॥శ్లో॥ ౪॥ శీతకరుడు శివశేరభూషుడు నాతారాధిపుడూ ఖ్యాతివరుడు దితి జాతుమనర్చ్యుడు శ్వేతాంగవిభుం డూ భూతలరిపుసం ఘాతుడు భువనాతీతుడు నిత్యవి భూతిమయుడు కం జాతవైరితానెటన త్సదయముదంపతులా॥శ్లో ౫॥ నిరతానందుడు నిర్మలాంగుడు నిరుపమచరితుండు స్థిరమతి సంపత్కరుడు సదాశ్రిత నరవరభరతుండూ పురుహూతార్చిత చరణయుగలుడూ పుణ్యాత్మకు డూ భూరిభూషణుడు ధరణీతనయుడురక్షించునీ దంపాతూలానూ॥శ్లో౬ ధీరుడుసత్వాధారుడుసుజనవిహారుండూఘనుండూసారగుణుడువిస్తారయ శోధనుడారయశుభదుండూ।నీరజనేత్రుడు।నీలగాత్రుడు।దారుణకృత్యవి దూరుడు।బుద్ధుడు। వారిజరిపుసుతుడేలుదం।పతులనెల్లపుడూ॥శ్లో॥౭॥సద మలగుణుడు।సర్వోత్తముడు।సదయాబ్ధవిదుండూకదనశూరుడూకలుషవి దూరుడు। విదితాచారుండూ।మదనరూప్యుడు।మాధవభక్తుడు।మదనన్మ థనుడు। మృదుపదకమలుడు। పదిలుడు। సురవరగురుడేలుదం। పతులనె ల్లపుడు॥శ్లో॥౮॥ వసుధామరగురు। వంశోద్భవుడు। బిసరుహనేత్రుండూ। వసుమన్వాదివి। భావితుడరయగ। నసురాచార్యుండూ। బిసరుహభవన। ప్రియపదభక్తుడు। బిసరుహాననుడు। భీషణుడునుతా।పసవినతుడుభృగుజు డేలుదం।పతులనెల్లపుడూ॥శ్లో॥౯॥ భద్రగుణుడు బల। భద్రుండరిజన। రు ద్రాకారుండూ। అద్రిసమానుం।డారయనిఖిలో।పద్రవనాశనుడు।శూద్ర కులుడు। పరమోద్యుతుడఘచయచ్ఛిద్రుడు। నిజనృసురద్యుముడన ఘుడు। భద్రపదుడరుణజుడేలుదం। పతులానెల్లపు॥౧౦॥ దనుజాన్వయు డు। ధర్మాత్మకుడు। ఘనదితితనయుండూ। ఘనుడును ఘోరా। కారుడు శిరవ।రజనుడుకృపాత్మకుడూ। మనుజాశనుడు। మరిసద్వపుషుడు। నన తూనందుడు।ననుమశూరుడు। వనరుగరాహుగ్రహ తేలుదం।పతులనెల్లపు

దూ॥౧౧॥ చిత్రరూపుడు చిత్రాకారుడు చిత్రవిభూషణుడు చిత్రాంబరుడువి చిత్రభరితుడు శత్రువిహారకుడు మిత్రపాలకుడు మిత్రలోచనుండా త్రేయాదిసు మిత్రుడు కరుణాపాత్రుడు శేషుగ్రహవ తేలుదం పతుల నెల్లవుడూ॥శో॥౧౨॥సుందరరదనుడు గోకులపాలుడు నందితసురగుణుడు మందరధరుడును నందవరాత్మజు డిందుముఖాధ్యుండు వందితతాడికొండాలయచరగోవిందుడు దిట్టకవేణ్వాయ కృష్ణానందుడు నారాయణుడేలుదం పతులనెల్లవుడూ॥౧3॥

ఆదితాళం

పల్లవి॥ మోహరీలతండ్రికి మంగళం మా ముత్యాలతండ్రికిమంగళం। అనుపల్లవి। అహేంద్రతల్పగతు డై భోగమునమనుండు మహానుభావునకు మంగళం॥మా॥ మో॥ చరణం।ముద్దులకృష్ణునకు మంగళం నవమోహనాకారునకు మంగళం హద్దూశాయకగొల్ల ముద్దూగుమ్మలతోడై ముద్దులుగుల్కుహారికి మంగళం ॥మా॥మో॥౧ వెన్నాలదొంగకు మంగళం మా మన్నారురంగనికి మంగళం కన్నాయశోద రోటకట్టామద్దూలుకూల దన్ని నసామికి మంగళం ॥మా॥మో॥ పుండరీకాక్షునకు మంగళం పరిపూర్ణకటాక్షునకు మంగళం అండజరాజవి హారాణునకుతాడికొండాగోపాలునకు మంగళం॥ మా॥మో॥3॥ నవనీతచోరునకు మంగళం శ్రీ నందానందనునకు మంగళం రవితేజునకుదిట్ట కవికృష్ణాహ్వాయదాస కవికల్పభుజునకు మంగళం॥మా॥మో॥ర॥

సురటరాగం. ఆటతాళం.

పల్లవి॥మంగాళం మంగళం దధిచోరా మంగళం ॥హరేకృష్ణా॥ మం॥ఉపపల్లవి॥రంగఖగేంద్ర తురంగకరణాంత రంగానవమోహ నాంగహారే రంగూగభక్తుల రక్షించిపగతుల గొంగవైన తాడికొండగోపాలా॥మం॥ చరణం।దెచ్చి వేదములు మృచ్ఛిలిజలధిలో జొచ్చుసోమకాసురుద్రుంచి దెచ్చియాశ్రుతులెల్ల మెచ్చగబ్రహ్మకు మచ్చికనిచ్చిన మత్స్యావతార॥మం॥౧ సురలుదానవులు మం ధరముకవ్వము జేసి హరిత్రాడుగా దుగ్ధ శరధిద్రచ్చున్ గిరిధరివై యానిర్జరులకునమృతము గురుకృపనొసగిన కూర్మవతార ॥మం॥౨॥ జగతితలంబెల్ల చాపగాజుట్టుమీరగకోపముననూ హిరణ్యాక్షుని తెగవునజంపి యా ధరచక్కబరచి బ్రోవగమేటివైనట్టి వరహావతార॥మం॥3॥ సురసిద్ధసాధ్యఖేచరులానుభాధిం

చు వరహేమకశిపుని బరిమార్చి ధరను ప్రహ్లాదునిదయనేలుదొరవాకు సిరులొసగవె నారసింహావతార ॥మం॥౪॥ అదితికశ్యపులాకు నుదయించిసురలు సమ్మదమందగా స్వర్గ మహియెల్లాసదయతబలిని యాచన జేసినేర్పున వదలకనార్జించు వామనావతార ॥మం॥౫॥ యిరువదొక్కమారు నరనాయకులనుసంగరమునగెలచి భూసురలకును ధరణీమండలమెల్ల దానమొసంగిన పరశురామమూర్తిభూసురకీర్తి ॥మం॥౬॥ ధరనుకౌసల్యాకు దశరథేంద్రునకు స్థిరముగబుట్టినుం।దరిశితకైగరిమ రావణ కుంభ కర్ణాదిదనుజుల।బరిమార్చితిరామ పట్టాభిరామ॥మం॥౭॥ ధేనుకాముష్టికా దానవులనుగొట్టి। యానకదుందుభి కారోహిణి। కానందమునగల్గు హాలధరిశతకోటి భానుతేజుడవైన। భలభద్రదేవ॥మం॥౮॥ కరములఖడ్గము లురుతరముగదాల్చి తురగముసెక్కుచు దుష్టూలనూబరిమార్చికడుధర్మ పద్ధతిసుజనుల కరుణ బ్రోవగనుండు కలికావతార॥మం॥౯॥ ధరదిట్టకవికృష్ణ దాసునివేడ్కతో సిరులిచ్చురక్షించు శ్రీవల్లభా వరతాడికొండస త్పురమునజనులను విరివిగబ్రోచిన వేణుగోపా॥మం॥౧౦॥

ఆదితాళం.

పల్లవి॥ రాధికమనోహరాయ రమ్యమంగళం సర్వ సాధుకల్ప భూజాయ సదతమంగళం ॥రా॥ చరణం॥ నందయశోదా నందనాయ మంగళం సకలబృందారకర్చితాయ భూరిమంగళం॥రా॥నీలమేఖవిగ్రహాయనిత్యామంగళం కుటిలాలకశోభితపాలాయమంగళం ॥రా॥౧॥కనకరత్నకుండలాయ కలితమంగళం బృందావనవిహారణదేవాయమంగళం॥ రా॥౨ పుండరీకలోచనాయ భువనమంగళం బ్రహ్మాండమండలా ధ్యాయమంగళం॥రా॥౩॥ లాలితఫణివేణుధ రాయమంగళం తాళశైలగోపాలకృష్ణాయమంగళం ।రా॥౪। రవికోటిప్రకాశాయ రమణమంగళం దిట్టకవికృష్ణ దాసపోషకాయమంగళం॥రా॥౫॥

ఆదితాళం. పల్లవి. వేణుగోపాలాయ విజయవాహ పాలాయ వేణుగానలోలాయ విజయమంగళం ॥ఉపపల్ల॥ బాణపాణిసహస్ర భంజనాయహంశకం ఖాణమాణి పూజితాయకలితమంగళం ॥వే॥ పుండరీకలోచనాయ భువనమోహనాయవైరి ఖండనోరుభండనాయకలితమం

గళం॥వే॥ ౧ చండకోటిభానుతేజాయపిండాండబ్రహ్మాండభాండమండలాధ్యాయమంగళం ॥వే॥ ౨ తారహారహీరడిండీరగోక్షీరమందారపాండుకీర్తిశోభిదాయమంగళం ॥వే॥ 3 ధరనుదిట్టకవితకృష్ణదాసశుభబలప్రదాయ సరసతాడికొండవాసాయమంగళం ॥వే॥౪

మధ్యమావతిరాగం. ఆటతాళం.

పల్లి॥ జయమంగళం నిత్యశుభమంగళం భీష్మకరాజతనయకు జయమంగళం నిత్యశుభమంగళం మాతల్లిరుక్మిణికి ॥జయ॥ ఉపప॥ జయమంగళం కృష్ణస్వామిపదంబులు భయభక్తులనుగొల్చు పరమకల్యాణికి॥ జ॥ చరణం॥ వరగౌరిపూజావ సరమునవిప్రసుం దరదీవణలందు తరుణిరుక్మిణికి ॥జ॥౧॥ చక్కనిపాంజుల మిక్కిలికాంతులు చెక్కుటద్దములందు చెలగుమాతల్లికి ॥జ॥౨॥గజ్జెలందెలుపాద కమలములమ్రోయ ముజ్జగములమ్రోచు ముద్దులగుమ్మకు ॥జ॥3 అమ్మకుబంగారుబొమ్మకుముద్దులగుమ్మకుమమ్మలు కొమ్మమాయమ్మకు ॥జ॥౪॥ కూరిమితో తాడికొండజనాళికి కోరికలిడువేణుగోపాలసాధ్వికి ॥జ॥౫॥అలదిట్టకవికృష్ణాహ్వయదాసుడు దలచువరంబులు దయచేయుతల్లిక జయమంగళం ౬॥

ఆనందభైరవిరాగం. ఆటతాళం.

పల్లవి. అంబానీకిదెమంగళం జగదాంబానీకిదెమంగళం పాలితశరదాంబనీకిదె ॥మం॥ ఉపపల్లి॥ అంబానీకిదెమంగళం జగదాంబనీకిదెమంగళం చారుకంబువిరాజితకంధరిశుభ కరధైర్యకనకధారాధరితల్లి ॥అం॥చరణం॥ శరదిందుసమసుందరాననా సత్యశరణాగతార్థిజనావనా తల్లి పరమయోగీశ్వరీ పావనా నిజభక్తనిరంతర సేవనా తల్లి॥అం॥౧॥ దాక్షాయణిదివ్యసుందరి సంతతత్రిభువనధౌరంధరి ప్రాత్యేతుగంధర్వపురంధరి కాకపక్షులసన్నిలకంధరితల్లి ॥అం॥౨ అధరప్రవాళవికాసిని క్రౌంచ కుధరామరావతి వాసిని వృషరథికామరేశు విలాసిని రక్తిరమ్యచాముండికాభాసినీతల్లి ॥అం॥3॥ దిపితకాంతమనోహరి దెలిదిట్టకవితకృష్ణదాసాదరి దణూ కూపతామానస బంధురీ తాడికొండగోపాలకసోదరీ తల్లి ॥అం॥౪॥

తలుపుదగ్గిరపాట. ఆదితాళం.

ఆవైదర్భి శ్రీకృష్ణుడనే రావె కవాటముదీయావె యిటురావె। కవాటముదియావె ||౧|| పోవోయినీవు పొన్నంగిమాటల ప్రొద్దుజరుపపనియేమి నీవింతజరుపపనియేమీ ||౧|| కులుకుమిఠారి యలుకులు జెందుచు చులకజేయ మరియాదె ననుచులకజేయమరియాదె ||౨|| నీటుమీరవలె నాటురుమాలా గోటుజాలుపోవ్వోయి నీనీటుజాలుపోవోయి||3||తరుచుగ బాగడిన దాసులబ్రోచె దయగలవాడనెభామ నెరదయగలవాడనెభామ ||౪|| దయగలవాడవు నీవైతె యాత్మస్తోత్రంబేమోయి యాత్మస్తోత్రంబేమోయి ||౫|| వొప్పులకుప్పరో బాసలుజేసెద నిప్పుడుజూడవెభామ నీ విప్పుడుజూడవెభామ ||౬|| కప్పురగంధులగూడుచు లేదను కపటబుద్ధియేమోయి యింత కపటబుద్ధియేమోయి ||౭|| తరుణిగోపికా లోలుడనని నీ వెరుగవె ముద్దులగుమ్మ నీకెరుక లేదె ఘ్రాకొమ్మా ||౮|| కుప్పటపంచుల దుప్పటిపై వసపొప్పియున్నదేమోయి పసమొప్పియున్నదేమోయి ||౯|| తప్పక కొలనులో స్నానముసేయగ పుప్పొడంటెనెభామ తమ్మి పుప్పొడంటెనెభామా ||౧౦|| మందరధరనీసుందరగాత్రము కందియున్నదేమోయి బహు కందియున్నదేమోయి ||౧౧|| బృందారక రిపు బృందములై రణ మందుకందెనెభామా రణ మందుకందెనెభామా ||౧౨|| చక్కని నీమృదుచెక్కుటద్దముల నొక్కులున్నవేమోయి పలు నొక్కులున్నవేమోయి ||౧3|| పక్కనుబొరలగ చేతులగోరుల గ్రిక్కిరిసినే యలివేణి విను గ్రిక్కిరిసినె యలివేణి ||౧౪|| నెరజాణత్వముగల్గిన మాటలు నేర్పినవారెవరోయి నీకు నేర్పినవారెవరోయి ||౧౫|| బూటకములుగావే లలనామణి పుణ్యమునను చేకొనవె నీపుణ్యమునను చేకొనవె ||౧౬|| హరి నిను నవ్వులకంటెని కోరికలనుభవించు గోపాల శ్రీ తాడికొండపురఖేల ||౧౭|| ధరనుదిట్ట కవితాన్వయు కృష్ణయదాసునిబ్రోచెదకాంత నిజ దాసునిబ్రోచెదకాంత||

యాల. ఆటతాళం.

దేవాదిదేవామహానుభావా రాధికారుక్మిణీ దేవి మానసా। బూజలోలా శ్రీతాడికొండ దివ్యగేహ వేణుగోపాల ||౧|| దానదానూడనటంచు నీసహాయమెకోరితె వాశిగా నన్నేలుకోరాదా శ్రీ తా

డికొండవాసఖేల వేణుగోపాల ॥2॥ కుందాభరాదానామచు కుందన నా గోవిందను కుందమాధావ విఖ్యాతుంద ఓ తాడికొండమందిరాం శ్రీ వేణుగోపాల ॥3॥ తారాతారాకాపాటీర హీరాడింఢీరానిహార శారదాభ్రకీర్తి విస్తారా శ్రీ తాడికొండసద్భవన వేణుగోపాలా ॥4॥ భువినీదిట్ట కవికృష్ణాఖ్య కవిదాసుడ నేలు సర్వకవిమనోరాధవ్రదా యాకా శ్రీ తాడికొండ ఘనవిహార వేణుగోపాల॥5॥

లాలిపాట. ఆటతాళం.

లాలిలాలెనుచు చాలావేడుకలను తాళిమితో మేలుజెందగ దంపతులునూ వాలాయముగ జాభవాతో బెల్లిలోనూ కేళినూచెవను కిల కిలనవ్వుచూనూ ॥లాలి॥ చరణం॥ కరకంకణక్వణ క్వణవినాదములన్ మె రుపయిన హాయలు నందిరుమోదములనూ తరుచైనచామంతి విరుల దండలనూ నెరి ముద్దుగుల్కుచును తరుణులూపగనూ ॥లాలి॥1॥ చెం గావిచీరెలుప్పొంగుచుధరించి రంగైనజంటీల రవికలుబిగించిబంగారుగొ లుసులేర్పడుడోలనుంచి అంగనామణులూపునతివేడ్కమించి॥లాలి॥2॥ సుందరాకారుడై సొంపొందువానికి మందరోద్ధారుడౌ మర్త్యకేసరికి నందనందనుడయిన నతిభక్తకవికి విందొప్పు గోపికా విద్రుమాధరి కీ ॥లాలి॥ అండపిండాండ బ్రహ్మాండపాలునకూ భండనజయైకపరిపంథి జాలునకు పండితనుతకీర్తి భరితశీలునకూ పాండుసంభవమనః పద్మాలో లునకూ ॥లాలి॥ ధరదిట్టకవికృష్ణదాసావనునను గురుతాడికొండ సద్గో పాలునకునూ కరుణాకటాక్షవీక్షణవిశాలునకూ శరణాగతామర స్తవ సద్గుణునకు ॥లాలి॥

జోలపాట. ఆదితాళం.

పల్లవి॥ జోజో ॥ఉపపల్లవి॥ జోజోశుభాకార జోజో సుధీరా జోజోతార్క్ష్యవిహార జోమహోదార పూజితామరయూధ భువనాధ నాధ రాజితాశ్రితభక్త రమ్యసంభూతా॥జో॥ చరణం॥ శ్రీసదానందరం జితశుభ్రవసంగా వాసవార్చితమంద హాసశ్రీరంగా దానవ్రజాత్మక తామ రసభృంగా భాసమానకృపార్థ భరితాంతరంగ ॥జోజో॥1॥ తారతా రా గవాక్షీరమందారా శీరభృత్సారదా పారకర్పూర తారహారపటీర హీరడిండీర శారదాభ్ర తుషారశరకీర్తిపూర॥జో॥2॥జయతాడికొండ సద్భవనగోపాల జయదిట్టకవికృష్ణ సత్కవితపాల జయతుకాంచనచేల జయదివ్యశీల జయరమాహృత్కుశేశయనిత్యలోలా॥జో॥3॥

మేలుకొలుపు. భూపాళరాగం. త్రిపుటతాళం.

క॥ నందసుతా నందయుతా। కందాశితవపుషదిట్ట కవికృష్ణసుధీ మందారామందస్మిత। మందరదా తాడికొండగోపాలహరీ॥ పల్లవి॥ మేలుకో కృష్ణా మేలుకో స్వామీ మేలుకో॥ ఉపపల్లవి॥ మేలుకోయదువంశసంభవ మేలుకో ఘనవైభవా మేలుకో నిజభక్తపోషక మేలుకొనవయ్యా॥ మే॥ చరణం॥ పంచపంచోషస్సమయమున బ్రాహ్మణులు స్నానాద్యనుష్ఠానాంచితులుగనుండుటవసర మయ్యెనివ్వేళ ॥మే॥౧॥ దిక్కులందున భానురోచులు పిక్కటిల్లెను కొక్కొరోకోయని కుక్కుటంబులుగూసె వినుడీ। మక్కువలతో దర ॥మే॥ వసుధతూరుపు దిశను తెలతెల వారవచ్చెను పంచబాణుడు కుసుమకార్ముక మెక్కుడించెను రసికులనుబాగ దర ॥మే॥౩॥ మిసలుమిసలుగలగబ్బిగుబ్బల పసలుజెడి భామినులుసొక్కిరి విసకిపారిరి జారచోరులు నింతలైదోచెర ॥మే॥౪॥ ధరనుదిట్టకవెన్వాయిని కృష్ణదాససంతతపోషకా విరివిగనుతాడికొండమందిర వేణుగోపాల మేలుకో॥ కృష్ణా మేలుకో॥

సర్వంసంపూర్ణం. కృష్ణార్పణమస్తు.

పంచరత్నములు

సీ॥ శ్రీతాడికొండపుర వేణుగోపాల దేవనీశతకంబు దివ్యమైననీరా సకీర్తనల్। నీకృష్ణలీలలును నీదుతత్వంబులునీదులాలి పాటయునీజోల పాటయునీశుభ। హారతుల్నీయాలసారమయిన నీకవాటంబున న్నిహిత ముపాటయు। నీమేలుకొల్పునునిర్మలాత్మ నీకొట్నములపాట నీభక్తవరు లెల్ల వినుసంతసించి నెమ్మనములందు భువినినాచంద్రతారార్కముగ చెలంగు నటులనచ్చులుకూర్పించిరతిశయముగ తాడికొండర్యకులధి సు ధాకరులును వారివివరంతువినుడసహో నారిజాక్ష॥౧॥

సీ॥ సోము పెదమల్లయ్య సోము పెదశాస్త్రుల్లు సోముచినశాస్త్రు ల్లుసుకృతమతులు। పెరలిపాపయ్య పెరలిసుబ్బయ్య నయకంకివాటి వ్న్నయఘనుండు।వసుధ తాడేపల్లి వంశజలనిధివిధుఁడు బ్రహ్మయాహ్వాయు డనప్రబలుచుండు। ఘనగార్లపాటి వెంకటరత్నమమలుండు జననుతనాగ భూషణముమరియు। ధీరగుడివాడ సుబ్బారాయుడతియశుడు। బచ్చుకుల నాగయాహ్వాయఘనుండు। గుడివాడరామయ్య గుణశాలియైగార్లపాటి బ్రహ్మయ పుణ్యభావుడరయ। ధరణిలోగుంటూరు పురనిలయుడగుపు ప్పూటూరి గుర్నాథంబునుచితగుణుడు। సద్గుణసుధామ ఖలహార సరసిజా క్ష।ఘనఘనశ్యామరాజిత కదనభీమ। కాంచనాంబరసురనుతగరుడగమన దీనమందార నగధీరధీగభీరా॥—క॥ శ్రీమోటమ్రకులనిధి।సోముండాఖ్యుం డునమలసుబ్బరాయుం। డామనుజునిసోదరుడా। నిమహేనరిసింహామ నెను నాముండనఘా॥— క॥ వీరునుగాకనుయింకా। నారయమరికొంతమంది యార్యులసహాయంబారూఢిగనున్నందున ధారుణిముద్రింపబడియె దను జవిరామా॥—గీ॥ దిట్టకవికృష్ణదాసుడ ధీగవారి।దానగుణములకలరితి ధ ర్మకీర్తి తాడికొండాలమునదనరునీవు వేణుగోపాలవారిని వేడ్కబ్రోవు॥

ఐ జయ.